

UNIVERSITAT DE BARCELONA

**AVALUACIÓ INSTITUCIONAL
DE LA QUALITAT**

Informe de seguiment

ENSENYAMENT D'EDUCACIÓ SOCIAL

**Universitat de Barcelona
Setembre de 2002**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Programa de Qualitat

Consell Social
Balmes 21, principal 2a
08007 Barcelona
Tel. 93 403 53 31
Fax 93 403 53 32
E-mail: cs-rpmq@org.ub.es

AVALUACIÓ INSTITUCIONAL 2001-2002

**ENSENYAMENT D'EDUCACIÓ SOCIAL
(Seguiment Millores)**

COMITÈ INTERN

Nom	Càrrec/Lloc de Treball	Facultat/Dept.	Adreça	Codi Postal	Telèfon	Fax	Adreça electrònica
Dra. Carme Panchon	Exdegana	Facultat de Pedagogia	Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 51 97	93 403 52 01	micpi47d@d5.ub.es
Dr. Joan Mallart	Vicedegà	Facultat de Pedagogia	Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 51 97	93 403 52 01	joan.mallart@doe.d5.ub.es
Dr. Enric Ripollès	Secretari	Facultat de Pedagogia	Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 51 97	93 403 52 01	therb10d@d5.ub.es
Dra. M. Assumpció Llena	Cap d'estudis	Ensenyament d'Educació Social	Edifici de Llevant - Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 52 29	93 403 50 12	thalb23d@d5.ub.es
Dr. Ernest Mascort	Professor	Dept. Didàctica i Organització Educativa	Edifici Llevant - Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 50 55	93 403 50 14	ernest.mascort@doe.d5.ub.es
Dra. M. Cruz Molina Garuz	Professora	Dept. Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educ.	Edifici de Llevant - Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 52 12	93 403 50 11	mimmg03d@d5.ub.es
Sra. Júlia Baquero	Excap de Secretaria	Facultat de Pedagogia	Edifici Migdia - Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 51 99	93 403 52 01	sejbn02p@d5.ub.es
Imma Jeremías	Estudiant						
CANVIS							
Dr. Joan Mateo	Degà	Facultat de Pedagogia	Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 51 97	93 403 52 01	
Sra. Ana Sánchez	Cap de Secretaria	Facultat de Pedagogia	Edifici Migdia - Pg. de la Vall d'Hebron, 171	08035 Barcelona	93 403 51 99	93 403 52 01	sejbn02p@d5.ub.es

ÍNDIX

1. Introducció i contextualització	4
2. Descripció de les accions de millora desenvolupades	8
2.1. Millores a l'abast de la titulació	
2.1.1. <i>Accions de millora respecte a la Guia de l'estudiant</i>	8
2.1.2. <i>Planificació dels crèdits pràctics de les assignatures obligatòries</i>	9
2.1.3. <i>Desenvolupament de les tutories d'itinerari curricular</i>	11
2.1.4. <i>Accions de millora respecte al Pràcticum</i>	13
2.1.5. <i>Desenvolupament de les relacions amb el Col·legi Professional i amb els sectors professionals</i>	15
2.1.6. <i>Desenvolupament de les relacions internacionals</i>	17
3. Anàlisi del Pla de millora	20
3.1. Adequació del Pla de millora.....	20
3.2. Valoració del procés.....	21
4. Principals canvis en la titulació respecte a la situació inicial	22
4.1. Context institucional	22
4.2. Objectius de la titulació i perfil de la formació.....	24
4.3. El Pla d'estudis	25
4.4. Desenvolupament de l'ensenyament.....	29
4.5. Característiques de l'alumnat.....	33
4.6. Característiques del professorat	35
4.7. Els recursos docents	37
4.8. Els principals resultats	38
5. Redisseny del Pla de millora de l'ensenyament d'Educació Social per als propers tres anys	40
5.1. Context institucional	41
5.2. Sobre el Pla de formació (plans d'estudis i desenvolupament de l'ensenyament)	42
5.3. Els actors en el Pla de formació.....	49
5.4. Les relacions externes	53
5.5. Espais i instal·lacions	55
6. Annexos a l'informe de seguiment intern	56
6.1. Quadre sobre les propostes del Pla de millora 2000-04	

Introducció i contextualització

Avaluació institucional de la qualitat. Informe de seguiment. Ensenyament d'Educació Social. Comitè Intern d'Avaluació de la Qualitat en la Titulació d'Educació Social

Cronologia de tot el procés

Ens agradaria comentar que quan es va dur a terme l'avaluació de l'ensenyament d'Educació Social (ES), de la qual ara fem el seguiment, encara no existien el Pla nacional del Consell d'Universitats i l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya.

Va ser un procés propi de la Universitat de Barcelona (UB), que va començar l'any 1995 i va finalitzar l'any 1996. En aquell moment es van avaluar els ensenyaments de Química, Infermeria, Educació Primària, Educació Especial i Educació Social. Es va seguir, per a l'avaluació, una guia específica de la UB, derivada de la guia del projecte europeu realitzat l'any 1994. Era una experiència pilot d'avaluació d'ensenyaments i la fase final consistia en l'avaluació de l'experiència.

El dia 3 de juliol de 1996 es va realitzar l'avaluació conjunta, en la qual van participar dos o tres membres de cada comitè intern dels ensenyaments avaluats, els quals van recollir, entre d'altres, un conjunt de millores suggerides per a processos futurs.

La sessió de treball del dia 3 de juliol va consistir en una sessió mixta de formació per a l'elaboració dels plans de qualitat i d'avaluació de l'experiència pilot. En fer la lectura del material elaborat en aquesta sessió es podrà observar que s'ha avançat força en diversos aspectes, però algunes de les millores suggerides encara no han quedat resoltes.

Hem de constatar que, malgrat el desenvolupament concret de l'avaluació de l'ensenyament d'Educació Social en el seu moment (curs 1995-96), aquest procés va ser tot un «motor de canvi» per al conjunt d'ensenyaments de la Facultat de Pedagogia.

El procés d'avaluació d'aquest ensenyament es va posar realment en marxa quan ja havia començat el curs 1995-96. Encara que es van produir una sèrie de deficiències en la fase interna, no van quedar reflectides en l'autoinforme perquè una part del comitè intern d'aquell moment va considerar que el més important era avançar en aquest procés d'avaluació. Algunes qüestions van aparèixer en les audiències que el comitè extern tenia

previstes i aquest mateix comitè també es va plantejar, en algun moment de la seva actuació, si havia de continuar amb aquest procés d'avaluació.

Afortunadament, es va decidir seguir, la qual cosa pensem que va ser un encert. Aquests processos, en organitzacions on es permet la participació dels mateixos agents que hi intervenen, sempre tenen resultats positius per a tota la comunitat. Hem d'afegir que, paral·lelament a tot això que estem comentant, s'havia de preparar el trasllat de la Facultat de Pedagogia a un campus nou en un altre lloc de la ciutat. Aquest trasllat es va produir al mes de juny de 1996.

El comitè d'experts extern va definir aquesta situació com una «situació de tensió positiva», que es va intentar aprofitar i reconduir amb la presentació pública de l'informe, que es va lliurar a totes les instàncies participants per tal que el tinguessin en compte a l'hora de dissenyar les futures accions de millora que la Facultat hauria d'iniciar, tot i que no es va concretar un pla específic d'accions de millora.

Un altre aspecte que també s'ha de considerar és que en aquells primers anys d'avaluació no es feia un informe final de la titulació com a informe de síntesi. Aquest fet fa que alguns apartats del present informe estiguin extrets en part de l'informe intern i en part de l'extern.

El Pla d'estudis de la diplomatura en Educació Social va ser aprovat el 29 de desembre de 1992 mitjançant una resolució de la Universitat de Barcelona que es va publicar al Butlletí Oficial de l'Estat el 12 de febrer de 1993. L'avaluació de l'ensenyament es va fer al llarg del curs 1995-96.

En data 16 de gener de 1997 es va convocar una reunió del plenari del Consell de Qualitat de la UB. Es va convidar els presidents dels comitès d'avaluació de les titulacions de Química, Infermeria, Educació Primària, Educació Especial i Educació Social, a una sessió específica sobre l'avaluació de cada ensenyament, prevista com a punt de l'ordre del dia de la jornada de treball del Plenari.

L'any 1997 es van realitzar a la Facultat unes jornades sobre el Pràcticum de tots els ensenyaments i unes jornades (desembre de 1997) d'inici de la revisió de tots els ensenyaments de la Facultat, a partir d'una àmplia consulta que es va fer mitjançant un qüestionari que es va enviar a tot el professorat.

La revisió formal del Pla d'estudis es va finalitzar l'any 1999 i es va posar en pràctica a partir de la Resolució de 8 de setembre de 2000. El pla d'estudis revisat va ser publicat al Butlletí Oficial de l'Estat el 30 de novembre de 2000.

Canvis importants en el context de la titulació

Són molts els canvis que s'han produït fins a aquest moment, però volem destacar-ne un que té força influència en la planificació i l'organització de la diplomatura en Educació Social. Ens referim a la voluntat de la Universitat de Barcelona de reduir els crèdits totals de les diplomatures, que han passat a tenir cent vuitanta crèdits en lloc dels dos-cents deu que moltes tenien fins ara —com era el cas de la diplomatura en Educació Social.

També volem fer referència a un altre canvi que ha estat un factor important: l'aparició de cicles formatius de grau mitjà, com el d'Integració social o el d'Animació Sociocultural, que entren en clara competència amb la diplomatura en Educació social (amb la reducció de crèdits, fins i tot tenen el mateix nombre d'hores de formació impartida). En cap cas s'ha fet un estudi seriós per saber en quina mesura aquesta nova formació afecta els àmbits d'actuació, les funcions i fins i tot la formació dels educadors i les educadores socials.

Només caldria afegir que els canvis que es produeixen en el context social, polític i econòmic afecten en general totes les formacions de la Universitat, però de manera especial la formació en Educació Social, pel seu propi abast. I que els canvis en el context europeu, pel que fa a l'organització de la formació i la definició de les titulacions, ens afecten i ens afectaran de manera contundent.

Decisió de fer el seguiment

En realitat, el nostre cas és força especial. Hem de dir que en l'avaluació inicial no es va incloure cap pla de millores, sinó que es va recomanar la repetició de l'avaluació, ja que es van produir algunes dificultats en el procés i, per tant, els resultats podien no ser massa correctes. Es plantejava que el pla de millores s'elaborés a partir d'aquesta revisió, però aquesta repetició no es va dur a terme i tampoc no es van concretar les accions futures que caldria desenvolupar. Cal destacar que del coneixement d'alguns punts febles de

l'ensenyament, que van aparèixer en aquesta avaluació preliminar, van sorgir els elements per replantejar-nos com millorar-lo.

Volem reflectir la importància de la creació del Consell d'Estudis, ja que aquest és l'òrgan que té la funció de vetllar per la qualitat i la coherència de la diplomatura. Aquest fet i la composició del Consell mateix, a la qual farem referència tot seguit, permet que es pugui tenir una visió global de l'ensenyament. En el Consell hi ha representats tots els departaments i membres de l'alumnat, la qual cosa facilita que es puguin considerar tots els nivells i totes les perspectives de l'ensenyament i que, per tant, es puguin plantejar les dificultats que es presenten en aquest.

Per tant, més que decidir fer un seguiment, hem tingut en compte un dels objectius del Consell d'Estudis: vetllar per la coherència de l'ensenyament. Hem analitzat la situació de la diplomatura partint de l'avaluació desenvolupada amb anterioritat i hem vist que molts dels punts que es plantejaven en aquesta avaluació anterior continuen sent d'actualitat.

1. Descripció de les accions de millora desenvolupades

2.1. Millores a l'abast de la titulació

2.1.1. Accions de millora respecte a la Guia de l'estudiant

Problema per resoldre

Desconeixement de la institució on s'ubica l'ensenyament i manca d'informació sobre aspectes acadèmics i d'organització de l'ensenyament, que dificulten a l'alumnat la presa de decisions a l'hora de matricular-se.

Responsable

Consell d'Estudis

Objectius

1. Oferir informació sobre les característiques i normatives del Pla d'estudis de l'ensenyament per tal d'orientar els estudiants abans de matricular-se.
2. Oferir informació sobre aspectes concrets de l'ensenyament per tal de facilitar-ne el seguiment.
3. Oferir informació sobre l'organització i els centres de la Divisió de Ciències de l'Educació per tal que els estudiants tinguin un coneixement complet del campus universitari i dels seus serveis.

Accions

— Informar sobre el context on s'ubica l'ensenyament. S'ha ampliat aquesta informació amb un apartat on s'expliquen l'organització de la Divisió de Ciències de l'Educació i els centres i serveis que aquesta ofereix. La informació referent a la Facultat de Pedagogia —a la qual pertany la diplomatura— inclou en la nova guia dues informacions més:

- sobre la Comissió de Dinamització Lingüística: servei d'informació, assessorament i autoaprenentatge de la llengua catalana
- sobre el Servei de Relacions Internacionals: possibilitats per a l'estudiant de participar en el programa Sòcrates-Erasmus

- Expressar de manera explícita algunes referències generals sobre la normativa de rellevància especial per a l'alumnat.
- Incloure la informació necessària sobre la matriculació.
- Afegir un apartat informatiu sobre el Pràcticum on s'explicitin els criteris relatius a la seva realització, que s'acorden des de la coordinació, la documentació requerida i els compromisos de l'alumnat.
- Informar sobre les dates d'exàmens de les dues convocatòries i les aules corresponents.
- Incloure en l'apartat de l'horari el nombre de crèdits de les assignatures.
- Incloure el pla docent de totes les assignatures seguint un mateix format.

Valoració

S'han fet millores substancials, però encara queda bastant més per fer. Voldríem fer un replantejament de la guia: s'havia pensat en altres opcions, com fer un CD o penjar informació a la pàgina web, però l'alumnat no hi està massa d'acord, ja que sembla que l'expansió de les tecnologies no arriba encara a tothom i la Universitat no pot facilitar a tot l'alumnat l'accés a aquelles en els seus centres.

2.1.2. Planificació dels crèdits pràctics de les assignatures obligatòries

Problema per resoldre

Totes les assignatures obligatòries tenen un terç del total de crèdits que s'han de dedicar a fer activitats pràctiques. Per tal que això sigui possible, es reserven una aula i un horari per a aquestes activitats. Aquesta situació genera molts problemes, com ara que els professors coincideixen en voler fer l'activitat el mateix dia i a la mateixa hora, l'excessiu nombre d'activitats i de treballs que s'han de fer i la gran dispersió de les activitats pràctiques. S'han rebut moltes queixes de l'alumnat i del professorat en aquest sentit.

Responsable

Consell d'Estudis

Objectius

1. Reduir el conflicte que genera el fet que es produeixin coincidències de classes en l'horari.
2. Facilitar la coordinació entre professorat.
3. Reduir el nombre d'activitats i de treballs que fa l'alumnat per tal que es pugui aprofundir més.
4. Facilitar la transversalitat.
5. Facilitar la interrelació entre assignatures.

Accions

- Crear una figura que coordini la utilització de les hores i els espais dels crèdits pràctics.
- Organitzar i donar suport a les activitats i els treballs conjunts, és a dir, a aquells que agrupen més d'una assignatura.
- Organitzar activitats entre les diferents assignatures i amb continguts transversals.
- Afavorir amb algun ajut el desenvolupament d'activitats conjuntes.

Valoració

S'ha aconseguit coordinar els espais destinats als crèdits pràctics de les assignatures teòriques i també racionalitzar una mica el treball de l'alumnat. També s'han fet activitats conjuntes i en alguns casos fins i tot s'han pogut treballar de manera transversal diverses assignatures amb un treball o projecte comú. Aquest últim cas, que és precisament el que ens agradaria desenvolupar, ha estat força difícil, en ocasions perquè les assignatures d'un semestre no coincideixen massa en els continguts i en d'altres ocasions perquè el professorat no té l'hàbit de treballar en grup, per les dificultats de coordinació que això suposa, i també perquè l'alumnat, a pesar que sempre es queixa i demana més treballs coordinats, tampoc participa tant com seria desitjable i necessari.

2.1.3. Desenvolupament de les tutories d'itinerari curricular

Problema per resoldre

Les millores no sempre són el resultat d'un problema. En el cas de les tutories d'itinerari curricular —que a partir d'ara anomenarem *TIC*—, aquestes es porten a terme a partir de la voluntat de la UB d'implantar-les. Després de diversos intents i de valorar si tenen o no sentit en la nostra diplomatura, s'ha arribat a la conclusió que, si es duen a terme, s'ha de tenir en compte que en cap cas s'ha de contribuir a la sobreprotecció i a la infantilització de l'alumnat.

S'ha valorat que la diplomatura en Educació Social ha de formar professionals per a un context social flexible i canviant, molt dinàmic i en reconstrucció constant. En canvi, però, la formació té dificultats d'adaptació, atesa la rigidesa de la institució universitària. Per cobrir aquest desnivell tenim un instrument fins ara poc utilitzat: el Pràcticum, que és, a més, l'espai que permet un determinat aprofundiment de l'alumnat. Així doncs, pensem que les TIC s'haurien de vincular al Pràcticum, com a instrument que permet l'adequació curricular a les necessitats individuals i socials.

Responsable

Consell d'Estudis
Coordinació del Pràcticum
Facultat de Pedagogia

Objectius

1. Orientar l'alumnat en els seus estudis i el seu procés d'aprenentatge.
2. Facilitar a l'alumnat el coneixement de les seves possibilitats i capacitats.
3. Dotar l'alumnat d'instruments per superar les dificultats.
4. Fer atenció a les necessitats especials de l'alumnat.
5. Orientar l'alumnat vers la seva àrea d'especialització inicial.
6. Dotar l'alumnat d'orientació professional per al desenvolupament de la seva carrera.
7. Orientar l'alumnat per a la inserció professional.

Accions

- Acollir l'alumnat per establir en el grup un clima de comunicació mitjançant coneixements mutus. Presentar el professorat i les persones que componen el grup. Plantejar a l'alumnat quins són els motius que els han portat a fer Educació Social i què pensen que els pot aportar l'ensenyament.
- Presentar a l'alumnat la vida universitària.
- Analitzar les qüestions que han anat sorgint des de l'inici de curs: dificultats, mancances...
- Plantejar a l'alumnat com organitzar el seus itineraris curriculars a partir del Pràcticum.
- Planificar els estudis.
- Fer un seguiment de la selecció de centres de pràctiques i col·laborar en la selecció d'assignatures optatives i de lliure elecció per tal de complementar els currículums de l'alumnat.
- Orientar l'alumnat per a la carrera professional quan es troben al tercer curs. Per a aquest punt hem desenvolupat un seguit d'accions específiques.

Valoració

Si som realistes, hem de dir que en una diplomatura com la d'Educació Social els itineraris són pràcticament inexistents. Només podem parlar d'un cert aprofundiment en alguna àrea a partir del Pràcticum. Aquesta situació ha dificultat la tasca dels tutors d'itinerari curricular. D'altra banda, veiem que l'alumnat no fa massa ús de les TIC: quan necessiten alguna cosa, van al cap d'estudis, al tutor del grup classe o a la tutoria del professorat que els inspira més confiança.

Hem plantejat tornar a definir aquesta figura i vincular-la al Pràcticum, ja que creiem que se li podrien donar un sentit i una orientació més adequats. Una altra dificultat és que no es pot plantejar un servei a l'alumnat o un element de qualitat quan l'assignació que es fa des del Consell d'Estudis només es cobreix en cas que existeixi força docent en els departaments; per tant, els crèdits de les TIC molts cops queden sense cobrir. Aquesta situació d'incertesa fa que encara sigui més difícil plantejar-se aquesta funció, ja que pot ser que un any la tinguem i l'altre, no.

2.1.4. Accions de millora respecte al Pràcticum

Problema per resoldre

S'han detectat diversos punts febles relacionats amb la coordinació, les tutories i la supervisió de l'alumnat, així com una manca d'adequació dels centres de destinació en relació amb les necessitats de la diplomatura.

Responsable

Facultat de Pedagogia
Consell d'Estudis (Pedagogia i Educació Social)

Objectius

1. Augmentar la relació amb els centres col·laboradors per tal de conèixer les necessitats formatives i professionals en els diversos àmbits de l'educació social.
2. Analitzar les necessitats i les funcions de la coordinació per poder optimitzar els esforços referents a la gestió del Pràcticum.
3. Definir les funcions i els criteris per a la supervisió de les pràctiques amb la participació del professorat implicat mateix per tal que el seguiment acadèmic de l'alumnat i dels centres sigui efectiu.

Accions

— Reunions conjuntes entre l'equip coordinador i el professorat supervisor amb finalitats informatives, d'establiment de criteris i de valoracions, tant al principi com al final de cada curs. Aquest sistema participatiu garanteix en gran mesura la interacció i l'intercanvi, així com la decisió presa per mutu consentiment i l'avaluació de les tasques relacionades amb el Pràcticum.

— Avaluació dels centres de pràctiques per part del professorat. Al final de cada curs, el professorat supervisor es fa una valoració de cada centre col·laborador, de manera que facilita la selecció d'aquelles entitats que ofereixen pràctiques de qualitat.

— Trobada amb els tutors i les tutores de pràctiques dels centres a fi de fer l'anàlisi de la situació i l'establiment de millores. Aquesta acció és molt ben valorada pels professionals, ja que els permet intercanviar i compartir les seves experiències, així com clarificar dubtes de manera directa.

— Jornades de treball conjunt entre el cap d'estudis i la coordinació del Pràcticum per avaluar el funcionament d'aquest i analitzar les necessitats que van emergint de manera continua. Aquesta coordinació ha facilitat el disseny de la proposta actual de Pràcticum que s'implantarà amb el pla d'Estudis revisat.

— Col·laboració d'una becària destinada a la gestió dels convenis. Aquesta millora ha permès posar al dia la relació institucional amb les organitzacions i els centres mitjançant els convenis de col·laboració, que ara es poden dur a terme en el temps adequat.

— Creació d'un espai destinat a oficina del Pràcticum, que permet centralitzar la documentació generada i serveix com a espai de reunió de la coordinació. Tot i que és compartit amb els altres ensenyaments de la Facultat de Pedagogia i té una extensió reduïda, representa una millora important. I, malgrat les reivindicacions de l'equip coordinador, sempre sobre la necessitat d'una persona amb funcions administratives, actualment aquesta necessitat s'ha cobert amb un becari o una becària.

— Definició de les funcions concretes de la coordinació i distribució d'aquestes entre els membres que la configuren. Ateses les dificultats que comporta el desenvolupament del Pràcticum d'Educació Social, per la diversitat de la casuística i d'àmbits amb què treballa, l'equip de coordinació ha anat definint de manera clara les funcions pròpies de cada un dels membres, assignant les de caire administratiu a la persona encarregada de l'Oficina del Pràcticum, que de moment és un/a becari/becària.

— Canvi de la normativa de convenis, que s'ajusta millor a les necessitats reals.

— Elaboració d'un document explicatiu de les funcions del professorat supervisor que ha estat discutit i fet per consens en reunions conjuntes.

— Establiment dels criteris de dedicació mínima i dedicació màxima a la supervisió en tres i sis crèdits, respectivament, i informació d'aquests per escrit als departaments corresponents de la Facultat.

— Determinació dels criteris d'assignació de l'alumnat i dels centres al professorat dels diferents departaments.

Valoracions

Els canvis fets en l'organització i la gestió del Pràcticum, així com la clarificació dels criteris de supervisió, han fet que tant l'alumnat com els centres hagin observat les millores. Pensem que s'ha de donar força importància al Pràcticum per diverses raons, una de les quals és que mitjançant aquest donem una imatge als centres i serveis amb els quals col·laborem, i una altra força important és que en aquest l'alumnat posa en connexió els diversos elements formatius que ha anat adquirint en les diverses assignatures.

No podem oblidar que el nostre alumnat treballa amb persones. Això vol dir que hem de tenir molta cura per tal que no es cometin errades, ja que les reparacions són sempre més difícils quan es tracta amb persones que quan es tracta d'una pràctica en un laboratori o amb documents. Al mateix temps, l'alumnat que tenim és jove i es confronta amb situacions de dificultat social que també el poden afectar en el seu desenvolupament com a persona.

2.1.5. Desenvolupament de les relacions amb el col·legi professional i amb els sectors professionals

Problema per resoldre

En aquest cas no podem parlar de problema, sinó més aviat d'una situació que es pot millorar. Les relacions amb els sectors professionals i amb el col·legi professional són una bona manera de mantenir la formació actualitzada. També creiem que desenvolupar aquestes relacions és força interessant perquè fan referència a la recerca i, per tant, al desenvolupament de l'Educació social. Altres aspectes que cal destacar són el de la formació permanent i el de la possibilitat de crear espais de reflexió i d'intercanvi.

Responsable

Facultat de Pedagogia
Consell d'Estudis

Objectius

1. Desenvolupar les relacions entre el Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya i la Facultat de Pedagogia.
2. Crear nexes de col·laboració per a la reflexió en els diferents àmbits d'actuació dels diplomats i les diplomades en Educació Social.
3. Organitzar activitats, jornades i congressos sobre qüestions referents a l'educació social.
4. Desenvolupar programes de formació permanent.

Accions

- Participar en diverses activitats del col·legi professional.
- Participar en el comitè d'habilitació dels educadors procedents de Flor de Maig i de les escoles de Navarra i de Girona.
- Desenvolupar les relacions internacionals de manera conjunta i iniciar un procés amb l'organització americana ILEX (Institute of Legal Executives) per a la inserció professional de joves en un programa de cooperació.
- Participar en fòrums de discussió organitzats pel col·legi professional.
- Coorganitzar les I Jornades d'Atenció Primària.
- Preparar les II Jornades d'Atenció Primària.
- Organitzar les jornades d'inserció, dirigides a l'alumnat de tercer curs de la diplomatura en Educació Social.

Valoració

Podem valorar com a molt satisfactòria la relació amb el Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC). Totes les activitats organitzades han tingut força èxit. Al maig de l'any 2000 es van organitzar conjuntament les primeres jornades de treball i de debat «L'educadora i l'educador social en l'atenció primària».

També hem tingut la col·laboració del CEESC en el programa d'orientació professional organitzat pel SOU (servei d'orientació universitària), amb la participació del Consell d'Estudis, per a l'alumnat de tercer curs. L'objectiu d'aquesta activitat és orientar els alumnes en relació amb la seva inserció professional. Aquesta activitat es du a terme a finals de curs, per la qual cosa no sempre hi ha hagut una bona participació de l'alumnat. Pensem que la causa fonamental de la poca participació que hi ha hagut en alguns casos és originada pel moment en què es realitza l'activitat, que és el final de curs, quan

l'alumnat està acabant treballs i preparant exàmens. Per tant, hauríem de replantejar-nos quin seria el moment més oportú per dur a terme aquesta activitat.

Estem definint futures col·laboracions i pensem concretar-les signant un conveni.

2.1.6. Desenvolupament de les relacions internacionals

Problema per resoldre

Ens trobem davant d'una realitat cada vegada més necessària: l'obertura cap a Europa, tant pel que fa al coneixement d'altres maneres de fer i d'entendre l'educació social, com pel que fa al desenvolupament d'accions conjuntes que ens puguin apropar i enriquir mútuament. Si hem de parlar de problemes, podem començar fent referència als programes europeus que faciliten l'intercanvi, que, tot i que són coneguts, no tenen molta demanda per diverses raons: d'una banda, partim d'una situació de desigualtat pel que fa a l'economia (els ajuts que reben l'alumnat i el professorat per poder viatjar i per a la seva subsistència en altres països són molt baixos); d'una altra, també existeixen certes limitacions idiomàtiques, atès que el nostre país, tradicionalment, no ha donat prou importància a les llengües, i, per acabar, no podem oblidar la necessitat de fer un canvi, tant en la mentalitat de l'alumnat com en la del professorat, per valorar la importància de les relacions externes i les aportacions d'altres països on els marcs de referència són diferents.

Responsable

Consell d'Estudis

Servei de Relacions Internacionals i Cooperació de la Facultat de Pedagogia

Objectius

1. Difondre els programes d'intercanvi.
2. Afavorir les possibilitats de reconeixement dels estudis que l'alumnat vol cursar en un altre centre.
3. Facilitar arguments per reforçar la idea que acostar-se a altres realitats és important, tant per al desenvolupament personal com per al desenvolupament professional.
4. Donar el suport necessari a l'alumnat que vol fer intercanvis o sortides a altres països.
5. Conèixer a fons les institucions en les quals l'intercanvi es fa possible, per tal de donar més seguretat a l'alumnat i garantir uns mínims en el seu procés d'aprenentatge.

6. Conèixer la formació, l'organització i la metodologia de treball que fan servir els centres amb els quals es té signat un conveni.

Accions

— Organitzar, conjuntament amb el Pràcticum, xerrades informatives per a l'alumnat en les quals es donin a conèixer totes les possibilitats d'intercanvi, els llocs amb què es té acord i els avantatges que això suposa.

— Explicar de manera detallada el sistema de revalidació i els crèdits de transferència europea per tal de donar a l'alumnat la seguretat que allò que farà en una altra institució europea serà reconegut, tot i tenint en compte les diferències.

— Practicar una estratègia d'obertura respecte a què es pot reconèixer i què no.

— Organitzar, amb el Servei de Relacions Internacionals, fitxers d'informació dels països amb els quals es té acord, així com dels centres i del que s'hi ofereix. S'hi afegiran, a més, fitxes de despeses reals de l'estada elaborades per alumnes que han estat fent estudis a l'estranger.

— Organitzar trobades i xerrades en grup i individuals per reforçar l'alumnat que vol marxar amb informació específica sobre què pot fer i com organitzar-se, i possibilitar l'anàlisi de quines dificultats poden sorgir i com resoldre-les.

— Augmentar les relacions interinstitucionals (intercanvis de professorat, elaboració de projectes conjunts, inici de recerques conjuntes...) per tal de garantir un millor coneixement mutu que, sense cap dubte, revertirà en una millora de l'estada de l'alumnat, així com del seu acompanyament en el procés d'aprenentatge.

Valoració

El procés ha estat llarg i costós. En el nostre país no hi ha una cultura d'anar a fer estudis a l'estranger, ja que la majoria del nostre alumnat encara viu amb la seva família. No es fomenta la sortida dels joves de la llar familiar. No obstant això, hi ha una tendència al canvi, ja que cada vegada més la gent demana informació respecte a aquest tema, però, quan veuen que l'ajut econòmic és pràcticament inexistent, es desanimen força. D'altra banda, en el nostre país els idiomes no són una prioritat. La majoria de l'alumnat, a pesar d'haver estudiat anglès, majoritàriament, té força dificultats per parlar-lo i entendre'l. Demanar el coneixement d'un altre idioma és encara més difícil.

Tot i que el poc coneixement de l'idioma no era la dificultat més important a l'hora d'afavorir l'estada de l'alumnat en algun país estranger, hem de dir que s'ha millorat tot el procediment i s'ha clarificat la qüestió del reconeixement de les assignatures. També

han millorat els contactes amb les universitats, de manera que en aquest moment hi ha un major coneixement de què s'hi fa i com es fa.

Abans de tancar aquest tema, voldríem afegir que hi ha un augment de les demandes de l'alumnat estranger que vol venir al nostre país a fer estades d'estudis o de pràctiques mitjançant el conveni Sòcrates–Erasmus.

Anàlisi del Pla de millora

3.1. Adequació del Pla de millora

El procés d'avaluació desenvolupat el curs 1995-96 es va concloure amb un informe que recollia les principals mancances i punts febles del Pla d'estudis, sense que s'elaborés cap pla de millora d'aquest. Ens agradaria fer esment que, des del Comitè Extern i atesa l'aparició de certes dificultats en el procés d'avaluació, es va creure convenient la revisió de la diplomatura en Educació Social. També es va recomanar que es concretés un pla de millora que fos adequat a la situació que tenia el Pla d'estudis de la diplomatura en Educació Social. La realitat és que l'avaluació no es va refer ni tampoc es va elaborar cap pla de millora.

Atesa aquesta situació, no podem fer referència a un pla de millora, ja que és inexistent, i se'ns fa difícil poder adequar-nos al protocol de seguiment de l'avaluació que se'ns presenta a continuació. Expressem aquesta realitat no com una excusa per no fer aquest seguiment, que, d'altra banda, ens sembla força interessant com a procés, ja que, evidentment, i com a fruit de l'avaluació, en els darrers anys s'han produït millores en la diplomatura que, per tant, podem i volem reflectir en aquest document.

El fet d'haver tingut l'ocasió de fer una avaluació i posar de manifest que existien buits o dificultats en la titulació, ha fet que es possessin en marxa algunes accions per tal de millorar-la. També podríem dir que la constitució del Consell d'Estudis ha estat un element definitiu per poder dur a terme aquesta tasca.

Tal com ja hem comentat, tenir constituït un «organisme» que vetllés per la coherència de l'ensenyament ha permès fer un seguiment exhaustiu i amb profunditat de l'aplicació del Pla d'estudis i del que es deriva d'aquesta. El Consell mateix ha fet una aposta per la millora de la qualitat de la formació dels professionals de l'educació social.

3.2. Valoració del procés

Tot i les dificultats esmentades abans, hem de valorar com a molt positiu l'esforç de revisió i de reordenació que ens ha suposat el fet d'haver d'endegar un procés com aquest. Si tenim en compte que no es va concretar cap pla de millores que orientés el desenvolupament de la diplomatura en Educació Social, els resultats finals són encoratjadors.

És cert que algunes de les millores que s'han anat desenvolupant han estat fruit de les situacions amb què ens hem trobat en el dia a dia, tant amb l'alumnat com amb el professorat. Moltes de les propostes han sorgit de les reunions del Consell d'Estudis, que és l'òrgan que també s'ha fet càrrec del seu desenvolupament i el seu seguiment. Per tot això, podem dir que la valoració global que fem del procés és positiva, encara que alguns membres del mateix comitè intern d'avaluació no tenien clara la necessitat de fer aquest seguiment.

4. Principals canvis en la titulació respecte a la situació inicial

(*) Vegeu el punt 2.1. («Descripció de les accions de millora desenvolupades»)

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Accions desenvolupades (*) 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
Context institucional	<p>La diplomatura és el resultat d'un procés que va néixer a la Facultat de Pedagogia a mitjan anys vuitanta. Durant els anys 1987 i 1988 es van produir importants trobades nacionals i internacionals per reflexionar sobre la professió dels educadors especialitzats, per tal d'establir una diplomatura en el marc de la reforma dels ensenyaments universitaris. Les conclusions a què es va arribar van ser: la necessitat del reconeixement oficial de la formació i la titulació, l'actualització de continguts, la posada en marxa de la diplomatura universitària i la possibilitat d'establir convenis per a l'homologació amb altres centres europeus. La creació de la diplomatura l'any 1992 és, per tant, fruit d'una demanda social formulada per un ampli col·lectiu de professionals com a procés de reconeixement professional i acadèmic de diversos sectors laborals.</p> <p>En aquest procés van estar implicades diverses institucions (Generalitat de Catalunya, Ministeri de Cultura, Ajuntament de Barcelona, UB, UAB, entre d'altres) i es va posar l'èmfasi, d'una banda, en el fet que l'educador social ha de disposar d'una formació bàsica que li permeti una adaptació al seu context d'actuació, i, de l'altra, a tenir cura que amb la incorporació d'aquests estudis a la Universitat no es desvirtuï la vivesa de la reflexió i l'actuació que hi ha hagut fins ara.</p> <p>La diplomatura agrupa tres professions diferents: l'educació especialitzada, l'animació sociocultural i l'educació d'adults. Aquesta agrupació es reconeix com un possible punt de conflicte. D'altra banda, la necessària i progressiva adequació formativa i acadèmica dels professionals en actiu ha donat lloc a una situació complexa.</p> <p>D'altra part, l'any 1994 es va produir una reestructuració dels serveis de l'Administració, que, paral·lelament a la implantació de la diplomatura, va fer necessari ubicar i definir novament les funcions d'aquests professionals.</p>	<p>Ajustament i actualització dels continguts de la diplomatura en Educació Social tenint en compte el context europeu i els canvis produïts en el context social.</p> <p>Equilibrament i creació de nexes entre la Universitat i el context institucional i professional.</p> <p>Participació en diverses activitats del col·legi professional.</p> <p>Participació en fòrums de discussió organitzats pel col·legi professional i amb d'altres institucions públiques i privades.</p> <p>Redefinició de la polivalència de les persones diplomades en Educació Social.</p> <p>Plantejament de la diplomatura en termes de formació inicial i consideració de la possibilitat i la necessitat d'especialitzacions o d'altres formacions que podrien ser de segon cicle.</p>	<p>La diplomatura ja té vuit anys d'experiència i el Pla d'estudis es va reformar el novembre de l'any 2000. S'ha produït un augment del nombre d'alumnes, tot i que hi ha una reducció respecte al total d'alumnes de cicle curt de la UB, possiblement per l'inici d'altres diplomatures.</p> <p>S'han dut a terme diverses reunions internacionals i nacionals amb l'objectiu de millorar els continguts de l'ensenyament. Hem de dir que en ocasions l'estructura universitària és excessivament rígida i dificulta els processos de canvi que són tan necessaris en els seus ensenyaments. Hem de tenir en compte els canvis que s'estan produint a nivell social, com ara la integració en l'espai europeu i els efectes d'aquesta en la formació, el gran desenvolupament de les tecnologies de la informació i la comunicació, la mundialització i la globalització, fenòmens com la immigració, la convivència cultural, la diversitat, etc, canvis molt lligats a una diplomatura com la d'Educació Social.</p> <p>Es fan reunions de col·laboració i s'estan endegant jornades i espais de reflexió conjunta amb professionals de diferents àmbits. Es fan reunions periòdiques amb diferents administracions públiques, empreses de serveis i ONG. Volem esmentar les dificultats que suposa desenvolupar un treball adequat i de qualitat amb el món professional i amb les institucions. Aquestes dificultats tenen molt a veure amb la manca de recursos, tant humans com materials.</p> <p>Hem de considerar que, tot i que continua havent-hi una certa diferenciació en el si de la diplomatura, cada cop més es parla d'un sol professional que vagi clarificant el seu espai d'actuació. La formació, tot i que aglutina l'animació sociocultural, l'educació especialitzada, la formació ocupacional i l'educació d'adults, ofereix una formació polivalent. Parlem d'un professional polivalent, és a dir, un professional capacitat per a la planificació, la posada en marxa i l'avaluació de projectes educatius en diferents espais i contextos, i amb una formació inicial genèrica que dona accés a formacions d'especialització, malgrat que aquestes encara estan poc definides i s'hauran d'anar clarificant.</p>	

Total d'alumnes matriculats	508
Alumnes de l'ensenyament d'ES a Catalunya	Pendent AQU
Total d'alumnes de la UB	64.990
Alumnes de cicle curt a la UB	12.043
Alumnes de cicle llarg a la UB	52.147
Alumnes de 2n cicle a la UB	800
% d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes de la UB	0,78%
% d'alumnes de la titulació respecte al total d'alumnes del cicle curt de la UB	4,3%
% d'alumnes de la titulació respecte al cicle llarg de la UB	--
% d'alumnes de la titulació respecte al 2n cicle de la UB	--
% d'alumnes de la titulació respecte al total de Catalunya	Pendent AQU%

Total d'alumnes matriculats	564
Alumnes de l'ensenyament d'ES a Catalunya	Pendent AQU
Total d'alumnes de la UB	58.986
Alumnes de cicle curt a la UB	14.729
Alumnes de cicle llarg a la UB	41.929
Alumnes de 2n cicle a la UB	2.328
% d'alumnes de la titulació respecte al total de la UB	0,96%
% d'alumnes respecte al cicle curt de la UB	3,8%
% d'alumnes respecte al cicle llarg de la UB	--
% d'alumnes de la titulació respecte al 2n cicle de la UB	--
% d'alumnes de la titulació respecte al total de Catalunya	Pendent %

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.2.1. Objectius de la titulació	<p>Els fins i objectius de la diplomatura estan clarament definits i són àmpliament coneguts i compartits (es troben publicats a la guia de la diplomatura).</p> <p>a) Oferir una formació sòlida i adequada a les funcions que hauran de desenvolupar els nous titulats.</p> <p>b) Proporcionar una formació genèrica i, al mateix temps, una especialització en els tres grans àmbits d'intervenció que conformen la diplomatura.</p> <p>c) Oferir un abordatge teòric seriós, rigorós i consistent. «No hi ha res més pràctic que una bona teoria».</p> <p>d) Dotar al Pla d'estudis dels mecanismes capaços de fer-lo evolucionar d'acord amb la demanda social i amb les transformacions del mercat laboral.</p> <p>e) Donar una importància rellevant al Pràcticum com a forma d'articulació entre teoria i pràctica.</p> <p>Aquests objectius es corresponen amb les necessitats pròpies del procés de creació i implantació de la diplomatura.</p> <p>La diplomatura engloba tres tipus de professions: l'educació especialitzada, l'animació sociocultural i l'educació d'adults.</p> <p><i>Hi afegim la valoració del Comitè Extern sobre la consecució d'objectius (informe extern, pàg. 19-20).</i></p>	<p>Revisió de la diplomatura per tal d'aglutinar algunes assignatures i tornar a definir continguts.</p> <p>Posada en marxa de la figura dels coordinadors de crèdits pràctics per tal d'afavorir el treball transversal.</p> <p>Reorganització i millora del Pràcticum.</p> <p>Organització de les comissions per facilitar i ajudar al desenvolupament i a l'evolució de la diplomatura amb la incorporació de professionals en les diverses comissions. Millora de les relacions i les connexions amb el Col·legi d'Educatres i Educadors Socials de Catalunya i també amb altres institucions.</p>	<p>La situació actual ha estat determinada per la revisió del Pla d'estudis de l'any 1993, desenvolupada en funció de les directrius que la Universitat de Barcelona ha fet aplicar a la majoria de les seves titulacions i que en l'actualitat estan definides bàsicament per tres punts: no mantenir tanta diversificació de la càrrega de crèdits, augmentar l'optativitat i reduir totes les diplomatures a cent vuitanta crèdits. Aquesta revisió es va fer sense modificar la distribució que es va publicar en el BOE l'any 1991, situació que no ha permès fer la revisió de la qualitat que ens hauria agradat. El que ens plantejem és com anar millorant els continguts amb vista a un futur no gaire llunyà.</p> <p>S'hauria de fer un replantejament d'algunes qüestions, com ara tornar a definir quina hauria de ser la formació inicial dels professionals de l'educació social i també quins són els objectius d'aquesta formació. També seria important fer una revisió de l'organització, de la dotació de recursos humans i econòmics per poder assolir alguns objectius com ara els reflectits en els punts b, d i e i poder impartir un ensenyament de qualitat.</p> <p>Es fa difícil poder garantir l'especialització en una titulació que, es redueix i va a mínims. En la qual, probablement, el que s'ha de fer és formar un professional, tal com ja hem referit en el quadre anterior.</p> <p>Si bé és cert que la societat està en procés de transformació i de canvi i que, precisament, això vol dir que els professionals de l'educació social no han de rebre una formació massa específica, ja que quedaria desfasada a curt termini, sí que seria necessària una revisió profunda d'allò que realment és necessari per a aquests professionals, deixant de banda el nombre total de crèdits, que potser podria ser de cent vuitanta si ens poguéssim replantejar les matèries i els continguts de les assignatures troncal i obligatòries que de moment estan força determinades en el BOE.</p> <p>En l'actualitat s'ha detectat que és necessària una revisió dels continguts de les assignatures obligatòries i de les assignatures optatives per tal de millorar la formació.</p> <p>En el pla revisat es porta a terme un canvi total en el Pràcticum. Creiem que aquesta actuació servirà per millorar les mancances que tenia i aportarà alguns dels elements que hem detectat com a buits en la formació.</p>	

	Resultats de l'avaluació Institucional Curs 1995-96	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.3.1. Estructura del Pla d'estudis	<p>El pla d'estudis vigent va ser publicat en el BOE el 12 de febrer de 1993 i es reconeix com a adequat i ben plantejat, tot i que seria necessari revisar-ne l'aplicació pràctica i el desplegament organitzatiu. Desenvolupa una formació que apropa la Universitat a la realitat social. S'ha pres una opció clara per oferir un ensenyament a mig camí entre la formació generalista i la formació particularista. Per una banda, defineix una formació teòrica i una fonamentació per mitjà de les assignatures troncales, i, de l'altra, permet itineraris d'especialització en els tres àmbits d'intervenció per mitjà de l'extensa i variada oferta d'assignatures optatives.</p> <p>El Pràcticum, assignatura troncal vinculada a totes les àrees de coneixement, és un dels instruments bàsics que articula la teoria i la pràctica.</p> <p>Alguns dels aspectes resultants de l'avaluació que s'han de millorar són els següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La necessitat d'incorporar assignatures introductòries durant el primer curs per tal de donar a conèixer els àmbits d'intervenció de l'educació social, com també la necessitat d'incorporar d'assignatures que presentin una preparació teòrica més profunda en aquesta diversitat d'àmbits. - La coincidència de continguts en algunes matèries i la manca de continuïtat entre d'altres que, com el seu nom indica, haurien d'estar coordinades. S'ha de revisar també l'ordre d'algunes matèries fonamentals de tercer curs, que haurien d'estar a primer (p. ex., Pedagogia Social). - El contingut real d'algunes assignatures, que no s'ajusta a les expectatives que generen la seva denominació o el seu programa. - El contingut i/o el programa de les assignatures, que en alguns casos no s'ajusten als crèdits assignats. - L'especialització en el camp de l'educació d'adults, que es reconeix com a deficitària. - La necessitat que el Pla d'estudis contingui alguna matèria que aprofundeixi la realitat institucional i administrativa en la qual es troba l'educador social, com també el coneixement dels límits i l'àmbit de l'educació social i la seva confluència i diferenciació teòrica i pràctica amb altres disciplines. - La introducció de matèries més tècniques, dirigides a obrir-se camp en el mercat de treball. - La necessitat d'introduir mecanismes que permetin tractar els continguts i les activitats de formació de manera transversal. 	<p>Revisió del Pla d'estudis per tal d'aglutinar assignatures i reduir el nombre de crèdits.</p> <p>Reformulació del Pràcticum de primer curs i de les millores fetes en el Pràcticum d'implicació, especialment les que fan referència a la coordinació i la supervisió.</p> <p>Celebració de reunions de coordinació amb alguns professors.</p> <p>Inclusió en el Pla d'estudis de continguts que aporten coneixements sobre la realitat institucional i professional dels educadors socials.</p> <p>Revisió de les matèries i els programes.</p> <p>Creació de la figura del coordinador de crèdits pràctics de les assignatures obligatòries per tal de poder introduir treballs conjunts i continguts transversals.</p>	<p>En l'actualitat s'han millorat alguns aspectes de l'organització, tant pel que fa a la durada semestral de les assignatures com pel que fa al contingut de les assignatures troncales i les assignatures obligatòries. S'han fet esforços per coordinar els crèdits pràctics de les assignatures obligatòries, tot i que no s'ha arribat, excepte en alguns casos, a poder fer treballs conjunts.</p> <p>Algunes d'aquestes qüestions s'han anat millorant, com ara la de donar a conèixer els àmbits d'intervenció de l'educador social. Això ha estat possible gràcies al fet que s'han introduït canvis en el Pràcticum de primer curs. Així mateix, en el pla revisat, l'assignatura de Pedagogia Social —que fins ara es donava a tercer i ara s'impartirà a primer— s'encarregarà de la fonamentació teòrica bàsica i d'aportar coneixements bàsics sobre la constitució dels diferents àmbits d'intervenció.</p> <p>En referència a la coincidència de continguts o al seu desajustament respecte als crèdits, s'ha iniciat tot un treball per anar-nos trobant amb el professorat, a fi de detectar aquestes qüestions i fer recomanacions respecte a la inclusió d'alguns aspectes transversals, tot i que això es fa força difícil perquè en alguns casos la posada en pràctica no és la que voldríem.</p> <p>Quant al dèficit de la formació en educació d'adults, en l'actualitat el plantejament és tornar a definir la formació. Recordem que es tracta d'una formació inicial i que formem un professional polyvalent, és a dir, un professional capacitat per a la planificació, la posada en marxa i l'avaluació de projectes educatius en diferents espais i contextos. S'han d'introduir continguts que permetin als educadors adaptar-se a cada context, a cada subjecte o a cada centre d'intervenció.</p> <p>Quant a la necessitat d'incloure en el Pla d'estudis alguna matèria que aprofundeixi la realitat institucional i administrativa en la qual es troben els educadors socials, com també el coneixement dels límits i l'àmbit de l'educació social i la seva confluència i diferenciació teòrica i pràctica amb altres disciplines, hem detectat moltes vegades això es fa de manera transversal en algunes assignatures. Tot això està pendent de revisió, ja que la situació encara mostra que existeixen dificultats a l'hora de determinar continguts específics per a cada assignatura.</p>	

(continuació)

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.3.2. L'optativitat, la lliure elecció...	<p>Existeix una àmplia optativitat pel que fa a la selecció d'itineraris formatius.</p> <p>Malgrat això, l'alumnat considera que en el perfil professional falten algunes matèries importants.</p> <p>S'ha de revisar la procedència d'algunes matèries que s'imparteixen com a obligatòries, a fi que siguin optatives (p. ex., Drogues i Educació, i Educació per a la Salut), i a l'inrevés (p. ex., Habilitats Socials).</p>	<p>No s'han produït gaire canvis. Algunes assignatures obligatòries d'universitat han passat a ser optatives, de manera que s'ha produït una reducció de l'obligatorietat.</p>	<p>No existeixen itineraris i l'oferta depèn més de la tradició que de les necessitats. Tot i així, hem començat una revisió exhaustiva de les assignatures optatives i volem plantejar un canvi d'aquestes per al curs 2003-04.</p> <p>El curs passat, en la revisió de l'ensenyament, no vam tenir prou temps per poder fer el procés que ens hauria agradat fer. Encara que es va iniciar i que ja s'hi han introduït algunes modificacions, no es va acabar. És per això que haurem d'esperar dos anys, tal com marca la llei, per tal de poder fer les modificacions pertinents. De tota manera, algunes assignatures obligatòries, com ara Drogues i Educació, Intervenció Socioeducativa en el Medi Familiar i Formació Ocupacional, han passat a ser optatives, i en alguns casos hem aprofitat per reformular-ne els continguts.</p>	
4.3.3. Els programes (actualització i difusió)	<p>Els programes es difonen en una publicació conjunta que intenta recollir, d'una banda, assignatures obligatòries i optatives del primer semestre, i, de l'altra, les del segon semestre. Aconseguir els programes dels departaments complets i a temps és un treball encara difícil que requereix molta inversió de temps. La característica comuna cada any és que es fa tard i malament. Cal millorar el procés de fer arribar els programes a l'alumnat. Caldria fer una coordinació molt més «de fons», d'anar aconseguint que cadascú proposi objectius, continguts, metodologia de treball, avaluació, ús de recursos, etc., factors que són responsabilitat dels departaments.</p> <p>De manera general, es pot dir que, durant els tres cursos analitzats, en la majoria dels casos el professorat continua en la docència de les mateixes assignatures l'any següent i sovint en els dos grups, de matí i de tarda, encara que l'assignatura sigui compartida. Això permet la possibilitat de fer una revisió a partir de la resposta de l'alumnat i de la pràctica docent mateixa (p. ex., es poden observar diferències en l'estructura, la condensació temàtica i la reducció de temes de manera progressiva).</p> <p>Pel que fa al contingut, es partia d'una gran presència de constants referències a l'educació escolar, però a poc a poc s'observa una adaptació progressiva al camp i a les característiques de l'educació social.</p>	<p>Informació sobre el context en el qual s'ubica l'ensenyament. Aquesta informació s'ha ampliat amb un apartat on s'expliquen l'organització de la Divisió de Ciències de l'Educació i els centres i serveis que aquesta ofereix.</p> <p>La informació referent a la Facultat de Pedagogia —a la qual pertany la diplomatura— inclou en la nova guia dues informacions més:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sobre la Comissió de Dinamització Lingüística: servei d'informació, assessorament i autoaprenentatge. • Sobre el Servei de Relacions Internacionals: possibilitats per a l'estudiant de participar en el programa Sòcrates-Erasmus.	<p>Actualment, els programes, els horaris i les dates d'exàmens del primer i el segon semestre, així com les segones convocatòries en el cas dels exàmens, es publiquen a la Guia de l'estudiant. Aquesta guia es troba dins de la carpeta per a la matriculació.</p> <p>La millora referent a l'adaptació dels continguts, que en un inici eren més escolars que no pas socials, ha estat possible gràcies a l'augment de professorat amb perfil d'educador social. Però encara tenim dificultats, ja que la major part del professorat és associat, cosa que genera problemes a l'hora d'establir un professorat per a la diplomatura. Creiem que aquest professorat s'hauria d'estabilitzar.</p> <p>Els programes que s'adjunten a la Guia de l'estudiant actualment contenen menys bibliografia i són més breus i genèrics, atès que només tenen la funció d'orientar l'alumnat. Un altre motiu que ens fa optar pels programes genèrics és que habitualment s'hi fan modificacions un cop han estat lliurats per tal que es publiquin. Per tant, es va pensar que seria millor no fer-los específics, ja que, quan comença el curs, el professorat dóna a l'alumnat un dossier detallat on es fa referència als continguts, a la metodologia i a l'avaluació emprats.</p>	

(continuació)

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.3.3. Els programes (actualització i difusió) (continuació)	<p>Respecte als objectius dels programes, el primer any no hi consten o hi són de manera excepcional. En els cursos següents ja s'especifiquen, i en el tercer fins i tot s'introdueixen objectius d'actituds, molt importants en un ensenyament com aquest. Els objectius dels programes responen, a grans trets, als objectius de la diplomatura, però després no acaba de fer-se el que s'ha enunciat o hi ha un desfasament entre les expectatives de l'alumnat i el que realment s'exposa o es treballa.</p> <p>S'observa que la bibliografia bàsica està actualitzada i que es va reduint progressivament.</p>	<p>Expressió de manera explícita d'algunes referències sobre la normativa general especialment rellevants per a l'alumnat.</p> <p>Inclusió de la informació necessària sobre la matriculació.</p> <p>Inclusió d'un apartat informatiu sobre el Pràcticum on s'explicitin els criteris que s'acorden des de la coordinació relatiu a la realització del Pràcticum, la documentació requerida i els compromisos de l'alumnat.</p> <p>Informació per a l'alumnat sobre les dates d'examen de les dues convocatòries i sobre les aules corresponents.</p> <p>Inclusió en l'apartat de l'horari del nombre de crèdits de les assignatures.</p> <p>Inclusió del pla docent de totes les assignatures seguint un mateix format, com a orientació per a l'alumnat, on es fa referència als objectius generals de l'assignatura, a la bibliografia bàsica, a la metodologia docent i al tipus d'avaluació.</p>		

Assignatures	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Total
Troncals i obligatòries	86	76	162
Optatives (1)	61,5	61,5	
De lliure elecció			
Anys de durada	3		
Grau mínim de practicitat	46,9%		
Nombre d'itineraris en el Pla d'estudis	3		
Oferta de crèdits optatius (2)	123		
Relació d'optativitat (2)/(1)			
Projecte final de carrera/Pràcticum	NO / SÍ		
Pràctiques en empreses	(Pràcticum)		

Assignatures	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	Total
Troncals i obligatòries	86	76	162
Optatives (3)	61,5	61,5	27
De lliure elecció			21
			210
Anys de durada	3		
Grau mínim de practicitat	46,9%		
Nombre d'itineraris en el Pla d'estudis	1		
Oferta de crèdits optatius	123		
Relació d'optativitat (2)/(1)	4,6		
Projecte final de carrera/Pràcticum	NO / SÍ		
Pràctiques en empreses	(Pràcticum)		

- Aquest pla va ser revisat durant un llarg període i va ser publicat en el BOE al curs 1999-2000, tot i que no es va posar en marxa fins al curs 2000-01.

Grau mínim de practicitat: percentatge de crèdits pràctics d'assignatures troncales i obligatòries del Pla d'estudis respecte del total de crèdits troncales i obligatoris que ha de cursar l'estudiant per tal d'accedir al títol oficial.

El nombre d'assignatures optatives és el mateix, tot i que, si tenim en compte els dos grups, A i B (matí i tarda), el curs 1995-96 es van oferir 238 crèdits i el curs 1999-2000 se'n van oferir 254, ja que es van oferir més grups en dues assignatures.

	Crèdits			
	Teòrics	Pràctics	Total	
	Nombre	Nombre	Nombre	% obligat
Troncals	49	57,5	106,5	—
Obligatori afegits per la Universitat	37	18,5	55,5	—
Optatius	—	—	27	—
De lliure elecció	—	—	21	—
Total	—	—	210	—

Mitjana de crèdits que cal cursar per any	70	(1)
Nombre d'assignatures obligatòries ofertes	33	
Nombre total de crèdits obligatoris oferts	162	
Nombre d'assignatures optatives ofertes	22	
Nombre de crèdits optatius oferts	123	

	1997-98	1998-99	1999-2000
Alumnes matriculats	543	557	564
Total de crèdits matriculats (2)	34.627,5	35.877	34.668
Mitjana de crèdits per alumne	64	64	62
Nombre d'alumnes homologats = (2)/(1) (equivalència en alumnes a temps complet)	495	513	495

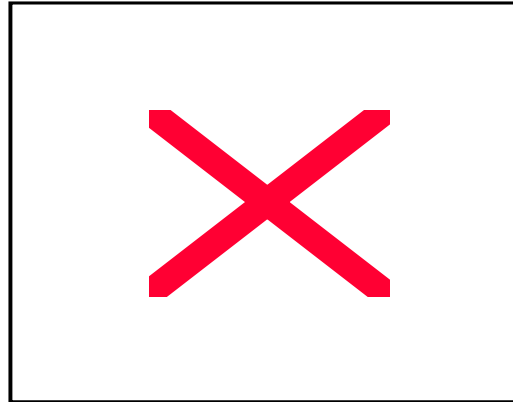
133	122	
-----	-----	--

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Pla de millora 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.4.1. Organització de l'ensenyament: horaris i grups	<p>El pas a quadrimestres/semestres ha suposat obligatòriament un canvi de mentalitat del professorat, tot i que aquest col·lectiu critica de manera genèrica la semestralització, per la dificultat d'adequació entre els continguts i els crèdits. També ha suposat un canvi de mentalitat de l'alumnat, ja que genera un treball continu i necessari fora de l'aula i duplicacions administratives. Val a dir, però, que també obre la possibilitat d'incrementar la matrícula en el segon quadrimestre, podent adequar-se a les capacitats individuals d'increment discent.</p> <p>Quant als grups, l'accés de cent seixanta alumnes (marcat pel Consell Interuniversitari) suposa dos grups de vuitanta, als quals s'afegeixen els alumnes repetidors i els que van a un ritme més lent. Això comporta grups de més de cent alumnes, cosa que dificulta l'aplicació de metodologies adaptades al perfil professional. I si hi afegim el poc nombre d'assignatures optatives i el fet que algunes d'aquestes faciliten més que d'altres els itineraris d'especialització, el resultat és que els grups són molt nombrosos, sobretot en determinades matèries.</p> <p>Cal plantejar-se la distribució de les assignatures optatives amb preferència segons els cursos (p. ex., que hi hagi assignatures que solament es puguin cursar a partir de segon o tercer). És fonamental insistir, doncs, en dos aspectes: en primer lloc, cal posar en relleu la necessitat que el criteri de distribució dels grups no acabi sent només l'espai i el nombre d'aules, sinó que hi ha d'haver altres criteris; i, en segon lloc, cal que aquests grups no siguin tan nombrosos, de manera que caldrà exigir una dotació més gran de professorat, o, altrament, no podrem parlar de qualitat.</p> <p>Es constaten dificultats d'organització a causa de les infraestructures, les quals podrien estar resoltes amb el nou emplaçament en el campus Mundet.</p>	<p>Ajustament dels continguts i coordinació de les assignatures.</p> <p>Ampliació de la possibilitat d'espais i de temps per poder treballar els crèdits pràctics d'assignatures obligatòries en grups més petits.</p> <p>Distribució del nombre de places de les assignatures optatives en funció dels continguts d'aquestes i tenint en compte si són més teòriques, teoricopràctiques o tècniques.</p>	<p>La semestralització no ajuda a un bon desenvolupament del procés d'aprenentatge, ja que s'han de tractar molts continguts en poc temps. Creiem que no es té en compte la necessitat de temps per assolir i acomodar els continguts. Constatem que el poc temps que tenim per dur a terme els canvis té com a conseqüència la impossibilitat de madurar i establir els coneixements.</p> <p>En les assignatures obligatòries, el nombre d'alumnes dels grups oscil·la entre vuitanta-cinc i cent. Ens agradaria obrir un grup més i tenir grups de seixanta alumnes, però hem de ser realistes: no tenim força personal docent. Quant a les optatives, els grups són d'uns trenta alumnes.</p> <p>Necessitem fer un replantejament de l'optativitat, tant pel que fa a l'oferta que tenim en aquest moment com pel que fa a l'organització. Creiem que fa falta racionalitzar l'oferta per donar resposta a les necessitats formatives de l'alumnat.</p> <p>La nova ubicació a la Vall d'Hebron, en contra de les expectatives inicials, no ha estat la solució al problema dels espais i continuem amb fortes dificultats, en alguns casos per manca d'espais i en d'altres perquè tenim espais que no són prou adequats.</p> <p>L'alumnat continua queixant-se per la desigualtat que suposa el fet que la Secretaria tingui molt més horari d'atenció a l'alumnat al matí que a la tarda.</p>	
4.4.2. L'acció tutorial	<p>Tant els horaris de les tutories com la publicitat d'aquests són competència dels departaments. El nivell de compliment d'aquests horaris és elevat (tot i que els alumnes de tarda manifesten majors dificultats d'accés al professorat). Es percep una disponibilitat del professorat a fer tutories i atenció individualitzada. Algunes audiències assenyalen la conveniència d'omplir de contingut l'activitat tutorial per tal d'aconseguir que l'alumnat faci un major ús de la dimensió docent. La realització de treballs tutoritzats podria ser una via per aconseguir-ho.</p>	<p>Complementació de l'acció tutorial amb un programa de tutories d'itinerari curricular per a l'acompanyament de l'alumnat en el seu procés formatiu.</p>	<p>Tot i que la disponibilitat del professorat és elevada, hem detectat que l'alumnat en fa molt poc ús. Aquesta qüestió es veu agreujada per la distància física existent entre l'aula i els despatxos del professorat.</p> <p>S'ha observat un augment de les tutories per correu electrònic.</p> <p>S'ha observat un augment de la demanda de tutoria amb el cap d'estudis per part d'exalumnes.</p>	

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Pla de millora 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.4.2. L'acció tutorial (continuació)	<p>També s'ha de mencionar que la informació i l'orientació sobre els itineraris d'especialització no és suficient a parer de l'alumnat, que es veu abocat a matricular-se sense un coneixement i una perspectiva adequats.</p> <p>D'altra banda, l'alumnat de tarda manifesta un descontentament pel fet que en general està pitjor atès, especialment en els temes de l'orientació i la recepció en el primer curs, l'ús de les instal·lacions i els serveis, etc.</p>	<p>Posada en marxa, gràcies a la col·laboració del SOU, d'un servei d'orientació a l'alumnat en el moment de matricular-se, amb la participació d'alumnat de segon i de tercer. El cap d'estudis ha introduït informació respecte a l'orientació i filosfica de l'ensenyament en les xerrades informatives.</p> <p>Les accions informatives es dupliquen i es fan al matí i a la tarda.</p>	<p>S'ha detectat que l'alumnat pot escollir millor les assignatures optatives després del primer curs, quan ja té una visió més global de l'ensenyament, situació impossible en el cas de voler demanar una beca.</p> <p>Es procura fer les activitats acadèmiques, així com les sessions informatives, al matí i a la tarda. De vegades, però, aquest desdoblament no és possible i s'opta per una alternança, de manera que no es produeixi una diferència entre els dos torns. Hem de dir, però, que l'assistència a les sessions informatives és molt baixa.</p>	
4.4.3. La metodologia docent	<p>En general, les metodologies més utilitzades són les classes magistrals, els comentaris de text i alguns treballs en grups petits. Sense especificar-ne gaire detalls, aquestes són les característiques que apareixen en els programes publicats. La majoria de crèdits pràctics es concreten en treballs que s'han de realitzar fora de l'aula, que tenen més caràcter teòric que no pas pràctic. Els alumnes es queixen del gran nombre de treballs en els crèdits pràctics i de la seva dispersió. Proposen una major coordinació entre les assignatures per a la realització de treballs més transversals i de major entitat.</p> <p>La participació i l'interès dels alumnes ha generat iniciatives com ara seminaris i classes pràctiques amb professionals, que són percebudes com un bon recurs per a l'aproximació entre els aspectes teòrics i els aspectes pràctics.</p> <p>La sensació generalitzada és que els mètodes d'ensenyament emprats no són els més pertinents, i més tenint en compte que es tracta de la Facultat de Pedagogia. Llevat de les iniciatives subvencionades pel Gabinet d'Avaluació i Innovació Universitària (GAIU), la innovació, com tot el que depèn del treball voluntari, escasseja.</p> <p>Les estratègies didàctiques utilitzades no són les més adequades, ja que un percentatge elevat d'aquestes continuen sent classes magistrals. D'altra banda, quan es vol deixar aquest sistema, la participació de l'alumnat costa i s'ha «d'obligar a participar». El nombre de persones, el tipus i el nombre d'aules i la manca de col·laboradors docents per a les pràctiques condicionen les «maneres de fer».</p>	<p>Es fan activitats pràctiques per assignatura o per grups d'assignatures. S'ha creat la figura del coordinador de crèdits pràctics per tal de fer activitats globals, reduir la coincidència horària de les assignatures i garantir la transversalitat.</p> <p>Actualització de la metodologia docent.</p> <p>Canvi d'estratègies educatives: metodologies més actives i participatives.</p>	<p>Malgrat les accions desenvolupades, constatem que de moment l'èxit no és molt alt. En el cas de la coordinació dels crèdits pràctics de les assignatures obligatòries, hem de continuar buscant solucions.</p> <p>El perfil de l'alumnat ha canviat, ja no hi ha tants alumnes que provinquin del camp professional i, d'altra banda, l'actualització dels continguts fa que no sigui tan urgent organitzar seminaris i activitats complementàries d'aprofundiment. La dedicació de l'alumnat, però, a organitzar activitats fora de les previstes no és gaire alta.</p> <p>Existeixen iniciatives fora del GAIU. No són moltes, però s'ha innovat en el Pràcticum i en algunes assignatures obligatòries i optatives. Curiosament, l'alumnat és també reticent als canvis.</p> <p>La metodologia docent ha canviat força i s'han anat afegint a les existents altres estratègies didàctiques i metodològiques. També es fa més ús de les noves tecnologies.</p> <p>Els grups excessivament nombrosos dificulten el treball que es fa mitjançant metodologies més participatives i poder fer una bona avaluació continuada.</p>	
4.4.4. Demanda de feina	<p>Està molt condicionada per les demandes específiques de cada assignatura. En general hi ha massa direccionalitat per part del professorat. S'exigeix molt, si es mira globalment i en proporció amb cada assignatura. En general, hi ha poca comunicació entre el professorat. S'hauria de fer una reflexió i intentar ser més coherents amb les demandes.</p>		<p>Les demandes s'han anat ajustant al nombre de crèdits.</p>	
4.4.5. Pràctiques	<p>El Pràcticum de trenta-dos crèdits troncal representa un canvi de</p>			

<p>en empreses/ Pràcticum</p>	<p>tendència important en la Facultat de Pedagogia, tot i que en les estructures universitàries hi ha poca tradició en les estructures universitàries pel que fa a aquesta modalitat formativa. En general es valora com un element formatiu important i significatiu per a l'alumnat, tot i que hi ha dificultats per aplicar-lo.</p> <p>La gestió del Pràcticum genera algunes dificultats administratives, com ara els límits dels contractes de cooperació educativa, el circuit per a la firma de convenis, el nombre d'alumnes, etc. L'estructura docent i administrativa no permet una resposta adequada. Malgrat això, existeix una tendència a resoldre els problemes a nivell institucional i a nivell personal.</p> <p>Un dels problemes fonamentals és la poca relació entre la Universitat i les empreses ocupadores d'educadors que han d'incorporar els practicants. A més, l'alumnat té dificultats amb els professionals que han de fer la supervisió del Pràcticum, per manca d'informació o en relació amb el procés. Considera que s'ha de prestar més atenció i s'han de donar més contraprestacions a les institucions participants. En aquest àmbit és necessari formar i orientar el sector professional.</p> <p>L'alumnat valora molt positivament la iniciativa d'alguns membres del professorat de fer sessions conjuntes de tutoria del Pràcticum. Els graduats i les graduades valoren més positivament les experiències intensives del Pràcticum que no pas la modalitat d'una dedicació d'hores per setmana inferior.</p> <p>Els alumnes troben dificultats a relacionar els continguts teòrics impartits durant la diplomatura amb la realitat professional. Potser troben a faltar elements de reflexió de la seva pràctica.</p>	<p>Definició dels continguts del Pràcticum.</p> <p>Clarificació de les figures de supervisor i de tutor. Trobades amb els centres de pràctiques.</p> <p>Augment de les visites de la Universitat als centres.</p> <p>Creació de l'Oficina del Pràcticum per agilitar la signatura de convenis i l'assignació de centres.</p> <p>Organització de la supervisió grupal a fi d'articular teoria i pràctica.</p>	<p>La gestió del Pràcticum s'ha agilitat molt: s'han creat protocols i processos que afavoreixen la signatura de convenis i l'assignació de places.</p> <p>Les relacions Universitat-empresa es van millorant. En l'actualitat s'intenta fer una selecció de supervisors, fent propostes a professorat concret i posant criteris a l'hora d'assignar crèdits de supervisió. Durant molt temps aquesta tasca de supervisió ha estat poc valorada, ja que s'agafava per omplir POA i no es cobrien els contactes mínims amb els centres. Canviar això ha estat força complex, però pensem que després de les últimes accions s'està modificant.</p> <p>Els supervisors de Pràcticum han de fer seminaris conjunts, per la qual cosa han de tenir un mínim de crèdits que permeti formar un grup. S'ha d'oferir a l'alumnat la supervisió de grup i individual, per tal de facilitar l'articulació de teoria i pràctica.</p>	
<p>4.4.6. La mobilitat internacional</p>	<p>Es fa per mitjà del programa Erasmus, que ha funcionat durant els tres anys de la diplomatura, els quals, amb la conversió o no a d'altres programes europeus (Sòcrates), es continuen mantenint de manera institucional i amb les revalidacions corresponents, etc. Fora de la Unió Europea, hi ha contactes fets per mitjà d'universitats centreamericanes amb organismes socioeducatius per tal que el nostre alumnat pugui realitzar-hi el Pràcticum. Això gairebé sempre comporta algun tipus de contacte addicional; es tendeix als grups de treball conjunts, etc. En algun cas ja està establerta una relació <i>a priori</i> per mitjà d'algun projecte de cooperació. En aquestes ocasions, el Pràcticum fet a l'Amèrica Central és revisat per la Coordinació del Pràcticum, formada per persones de tres departaments de la Facultat de Pedagogia. Malgrat tot, l'avaluació externa considera insuficients les relacions amb d'altres universitats.</p>	<p>Acollida d'alumnat Erasmus.</p> <p>Rebuda de professorat d'altres centres, cosa que ha revertit en la formació.</p> <p>Organització de seminaris sobre temes específics a partir de les visites del professorat provinent de la UE.</p> <p>Augment del nombre de relacions amb d'altres universitats.</p>	<p>La tendència a augmentar les relacions amb altres universitats de l'àmbit internacional ha anat augmentat tot i les dificultats existents. Hi ha una voluntat de col·laborar amb altres centres. De fet, es fan accions conjuntes, intercanvis, docència... La voluntat és clara i el que determina molt la nostra participació i la del nostre alumnat és la dotació econòmica. Per aquesta raó, rebem més estudiants i professorat del que podem enviar.</p>	

	1995-96	1999-2000
Alumnes de primer per grup	94	93
Teoria	94	93
Pràctica	94	93
Alumnes de primer de nou ingrés per grup	80	80
Teoria	80	80
Pràctica	80	80
Alumnes de primer cicle per grup	82	81
Teoria	82	81
Pràctica	82	81
Alumnes de segon cicle per grup	-	-
Teoria	-	-
Pràctica	-	-
Totals d'alumnes matriculats	508	564
Equivalència a alumnes a temps complet	487	495

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1996-97	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.5.1. Perfil de l'alumnat	<p>El perfil de l'alumnat que accedeix a aquesta titulació és qualificat d'excel·lent pel comitè extern. Té un bon nivell de rendiment acadèmic previ. Excepte alguns casos, els alumnes han escollit la titulació en primera opció. S'ha de dir també que una part important té experiència professional en l'àrea de treball pròpia de la diplomatura. En coherència amb aquest perfil, l'alumnat és participatiu, reflexiu i crític, i està altament motivat pels estudis que cursa i cap a la figura del professional per al qual aquests habiliten.</p> <p><i>Part de metes i objectius en relació amb la demanda de la titulació.</i></p>	Disminució de l'alumnat major de 25 anys i amb experiència professional.	Continuem tenint alumnat que escull els nostres estudis principalment en primera opció i la demanda continua superant l'oferta de places. S'ha modificat el nombre d'alumnat que prové del camp professional. Creiem que en aquest tipus d'ensenyament s'hauria d'afavorir l'accés de les persones majors de 25 anys.	
4.5.2. Anàlisi de la matrícula de nou ingrés	(No està analitzada ni en la fase interna ni en la fase externa.)			
4.5.3. Accions específiques d'atenció a l'alumnat de nou ingrés: polítiques d'accés	<p>El nombre de places d'accés ve marcat pel Consell Interuniversitari de Catalunya, d'acord amb la Universitat, de manera que en aquest sentit no hi ha possibilitats de variació des de la Facultat.</p> <p>Es destaca la bona valoració que els destinataris fan de les activitats desenvolupades pel Servei d'Orientació Universitària. Només cal fer esment del fet que la recent creació del Servei ha impedit que els graduats i els alumnes de tercer hagin tingut accés a les diverses activitats del Servei.</p>	<p>Disminució de l'alumnat major de 25 anys.</p> <p>Acollida de l'alumnat en la fase d'accés.</p> <p>Acompanyament de l'alumnat en la matrícula.</p> <p>Acollida i assessorament de l'alumnat Erasmus.</p> <p>Acollida de l'alumnat Sèneca.</p>	<p>Aquesta situació es manté i realment pensem que en ocasions dificulta l'organització de la Facultat.</p> <p>S'han augmentat els serveis del SOU, els quals en aquests moments fan una bona tasca d'orientació en tots els cursos. També es fa un acolliment per a alumnes Erasmus i Sèneca.</p>	

Evolució de la nota de tall

Curs	via PAAU	via FP
1995-96	6,07	7,70
1996-97	6,19	7,64
1997-98	6,24	7,99
1998-99	6,20	7,74
1999-2000	6,30	7,75

Evolució de la demanda de l'ensenyament

	1995-96	1999-2000
Oferta a Catalunya*	360	397
Demanda en primera opció a Catalunya	905	-
Oferta de places	160	160
Demanda en primera opció		
Via PAAU	488	407
Via FP	--	
Global		
Demanda satisfeta de primera opció		
Via PAAU	148	148
Via FP	--	--

- Només en universitats públiques.

Curs	5,6	6,7	> 7
1995-96	27	182	22
1996-97	12	212	30
1997-98	5	247	44
1998-99	5	258	57
1999-2000	—	—	—

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1996-97	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.6.1. Tipologia del professorat implicat en la docència de la titulació	Pot destacar-se que el professorat fa un considerable esforç de reciclatge i d'adequació a les necessitats de la diplomatura. Alguns dels problemes que es mencionaren més freqüentment en les audiències van ser el fet de no poder adequar pràctica i teoria a l'educació social, la prevalença de l'educació escolar enfront de l'educació no formal i l'escàs nombre de professors amb experiència professional en l'educació social. Es reconeix, però, que aquests problemes s'han superat gràcies a l'esforç i la col·laboració de tots. Malgrat això, es mantenen alguns problemes estructurals que dificulten la contractació de professorat nou amb experiència professional en l'àrea.	S'han convocat places de professorat (titulars, interins, associats) amb perfil d'educació social.	Encara que la majoria del professorat ha adequat els continguts a l'àmbit social i que s'han convocat places de professorat amb perfil d'educador social, no sempre és així i de tant en tant tenim docents que imparteixen matèries d'educació social sense un coneixement de l'àrea. Una de les causes dels desajustaments que encara es produeixen és el fet que els departaments no sempre tenen en compte les necessitats dels ensenyaments a l'hora de fer les assignacions de professorat, sinó que se segueixen altres criteris que estan fora de les possibilitats de control del Consell d'Estudis. Les dificultats de contractació de professorat, així com els terminis, tenen com a efecte pervers els canvis d'última hora, que no tenen en compte qüestions acadèmiques, sinó d'organització.	
4.6.2. Desenvolupament professional del professorat (formació i innovació, avaluació i incentius, mobilitat del professorat...)	Sembla que els esforços de reciclatge i d'innovació docent del professorat obeeixen a la iniciativa individual de cada professor, ja que no existeixen plans o programes de la diplomatura com a conjunt. El GAIU dona suport a les iniciatives que apareixen i les orienta, i en els departaments existeixen fons per pagar les despeses d'assistència a diverses activitats de perfeccionament	S'han proposat alguns projectes d'innovació, programes i altres iniciatives que aglutinen més d'un programa o d'una matèria.	Encara no hi ha una política adequada que afavoreixi la formació del professorat en funció de la titulació. Creiem que hi ha algunes qüestions que agreugen aquesta situació: — Els ensenyaments depenen dels centres i, per tant, es troben amb alguns inconvenients: — La dispersió del professorat en departaments. — La manca de recursos econòmics: a) Els ajuts són molt petits. b) Els centres tenen poca dotació econòmica, cosa que fa impossible assumir la formació.	

Categoria	1995-96	1996-97	1997-98	1998-99	1999-2000
CU	33	2	2	1	1
TU	124	25	25	29	29
CEU	--	--	--	--	--
TEU	--	5	5	5	5
Associats		30	30	21	21
Altres		3	3	2	2

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1996-97	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.7.1. Recursos i instal·lacions docents especialment interessants	<p>Les instal·lacions de Pedralbes són comunes amb d'altres ensenyaments de la Facultat i de la Divisió. La dotació de mitjans audiovisuals és excel·lent a nivell de Facultat, Divisió i departaments. La tipologia d'aules (compartida amb l'ensenyament de Pedagogia de pla antic i de pla nou) és la següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 3 aules amb seients fixos (1/2 torn), amb una capacitat mitjana de 100 persones, per a assignatures obligatòries. — 6 aules per a assignatures optatives (compartides), amb una capacitat mitjana de 80 persones. — 1 laboratori de 150 m² (CRAV), compartit amb Pedagogia i Magisteri. — 1 biblioteca, compartida amb Pedagogia i Magisteri. — 2 sales d'ordinadors de 100 m², compartides amb Pedagogia i Magisteri. — 2 sales de 100 m² amb equipament multimèdia i vídeo interactiu, compartides. <p>Atès la imminència del canvi en les instal·lacions, la valoració és poc rellevant. De tota manera, es vol destacar que la deficiència d'aules ha causat desajustaments quant a l'oferta d'assignatures optatives.</p> <p>Un dels grans assoliments han estat les instal·lacions i el funcionament dels serveis de biblioteca, com també l'oferta d'aules d'informàtica. Els alumnes destaquen algunes deficiències en diversos serveis. La vigilància d'aquests aspectes hauria de fer-se també en el nou campus. Les principals queixes es refereixen als preus de la cafeteria, els preus del material didàctic i de les fotocòpies i l'atenció preferent al professorat en el servei de fotocòpies, que en general es considera un servei deficient.</p>	<p>Canvi d'ubicació del campus de Pedralbes al campus Mundet.</p> <p>Augment del nombre d'espais i racionalització d'aquests.</p> <p>Intent de tenir un lloc específic i fix per a la titulació.</p> <p>Possibilitat, gràcies al trasllat, de fer els crèdits pràctics a les instal·lacions docents de la UB, sense excloure'n els treballs de camp i les tutories, que ja no són solament «de despatx», sinó que també es poden fer en les noves sales de tutoria de l'edifici de l'aulari.</p> <p>Disponibilitat de sales d'estudi, de tutoria, d'audiovisuals, d'informàtica, d'autoaprenentatge de llengües, de gimnàs, etc., compartides amb la Facultat del Professorat.</p>	<p>En aquest moment tenim 3 aules per a les assignatures obligatòries, amb una capacitat mitjana de 100, 90 i 100 alumnes, respectivament. Aquestes aules també es fan servir per a les assignatures optatives, encara que en aquestes la matriculació ronda les 45 places. Però per poder dur a terme totes les assignatures optatives necessitem més espais. Aquesta situació complica la planificació de l'ensenyament i fa que haguem de demanar aules a d'altres ensenyaments segons franges horàries i dies, i haguem de compartir 4 aules més.</p> <p>També hi ha dificultats amb les aules especials, concretament amb el gimnàs i amb la sala d'expressió. Una de les conseqüències d'aquesta manca d'espais per al nostre ensenyament i per a d'altres és la dificultat d'identificació de l'alumnat amb la seva facultat, així com la manca d'espais de trobada de caire més informal o per a reunions específiques de l'ensenyament.</p> <p>La concessió de les fotocòpies s'ha canviat diverses vegades, però els problemes continuen. L'alumnat es queixa del preu i el professorat, de les dificultats respecte a la qualitat dels dossiers i al cost.</p>	

	Resultats de l'avaluació institucional Curs 1995-96	Accions desenvolupades 1996-2000	Situació actual Curs 2000-01	Pla de millora 2000-n
4.8.1. Resultats acadèmics en el primer curs	No s'han analitzat independentment del conjunt.		Entre el 1996 i el 2000 les taxes d'èxit s'han mantingut altes i estables. La taxa de rendiment, amb algunes oscil·lacions, es manté en el mateix nivell alt, només 3 punts percentuals per sota de l'inici del període.	
4.8.2. Indicadors de resultats acadèmics (taxes d'èxit, de rendiment, d'abandonament, de durada dels estudis, de graduació...)	Taxa total de titulació: 69% Mitjana de temps de la titulació: 3,22 anys Taxa total d'abandonament: 21,3%		Es parteix d'una taxa molt alta, ja que el curs 1992-93 els resultats de primer curs donaven les dades següents: — 80% de presentats — 79% i 87% (en la primera convocatòria) de taxa d'èxit — 78,6% i 79,8% de taxa de rendiment global segons el quadrimestre El curs 1996-97, la previsió de la titulació era alta: 85%. La taxa d'abandonament ha estat la més baixa de la UB després de les d'Infermeria i Magisteri. Les taxes d'èxit s'han mantingut a l'entorn del 90% i, especialment en les assignatures optatives, han anat creixent fins a superar el 95% al final del període.	
4.8.3. Satisfacció (dels alumnes, del personal...)		Revisió i reforma del Pla d'estudis, intentant que el procés serveixi també per fer paleses les situacions de menor satisfacció i procurar arreglar els desajustaments existents. Manteniment del grau de satisfacció, la qual, considerada globalment, ha estat positiva. L'inici de les tutories pot també haver contribuït a canalitzar els sentiments majoritaris.	Aquest curs s'han rebut més del doble de sol·licituds per cursar Educació Social a la UB de les places que tenim disponibles. Això és una prova tant del prestigi guanyat per la titulació en la nostra Facultat com de l'interès per la professió. Aquest i altres fets fan palesos uns motius més de satisfacció de l'alumnat i del personal, especialment exigents, d'altra banda.	
4.8.4. Inserció professional	No s'ha analitzat.	S'han intensificat les relacions amb el context professional a fi d'aconseguir una millor inserció laboral dels titulats.	No hi ha dades sobre la inserció professional actual, però sembla força alta, perquè molts estudiants ja estan treballant. De tota manera, també un tant per cent important segueixen estudis homologats de Pedagogia, Psicopedagogia i, ara ja, del graduat superior en Pedagogia Social.	

	1996-97	1997-98	1998-99	1999-2000
Primer curs				
Taxa d'èxit (1a conv.)	90%	92%	87%	90%
Taxa d'èxit (2a conv.)	83%	82%	84%	84%
Taxa de rendiment	84%	89%	79%	81%
Primer cicle				
Taxa d'èxit (1a conv.)	89%	91%	92%	91%
Taxa d'èxit (2a conv.)	80%	79%	86%	88%
Taxa de rendiment	86%	89%	87%	84%

	1996-97	1997-98	1998-99	1999-2000
Taxa d'èxit (1a conv.)	94%	98%	97%	98%
Taxa d'èxit (2a conv.)	89%	99%	95%	95%
Taxa de rendiment	85%	87%	86%	83%

	1996-97	1997-98	1998-99	1999-2000
Nombre de titulats	107	135	389	462

5. Redisseny del Pla d'estudis de l'ensenyament d'Educació Social per als propers tres anys

Punts de millora

Introducció

Hem de tenir en compte les exigències de la nostra societat, que en aquests moments es troba en una situació de canvi molt específica. És a dir: si bé és cert que els canvis socials són constants, tots estem d'acord que en aquest moment els canvis es caracteritzen per la seva gran dimensió i profunditat. A més, hem d'afegir a aquesta situació una variable que encara complica més les coses: la rapidesa d'aquests canvis, la qual dificulta l'assimilació i l'establiment d'aquests.

En aquest sentit, hem de referir-nos inevitablement a qüestions que ja són conegudes per tots, com ara la globalització, la mundialització, el desenvolupament de les tecnologies de la informació i l'avenç científic. Totes aquestes qüestions han influït en l'aparició de noves relacions socials i de canvis en la percepció del temps i l'espai i en la creació d'una nova cultura que ens planteja qüestions ètiques i socials.

Alguns d'aquests temes ja es recullen en el llibre blanc de l'educació i la formació de la Comissió Europea. És important que no ho oblidem a l'hora de fer un replantejament de la formació dels nostres diplomats. Totes aquestes qüestions són d'una importància cabdal, especialment en el cas de la diplomatura en Educació Social, per dues qüestions bàsiques:

- a) La formació ha de tenir en compte aquestes dinàmiques i ha d'introduir-les per tal de preparar els professionals per confrontar les noves situacions.
- b) En el cas dels diplomats en Educació Social, s'ha de tenir en compte que la seva tasca professional és preparar els subjectes per a aquesta nova societat i actuar en aquells casos en què la nova situació generi un conflicte o una dificultat a la qual s'ha de donar sortida.

5.1. Context institucional

Des de la nostra perspectiva, és molt interessant que tinguem la possibilitat de replantejar-nos la formació que oferim, però no podem oblidar que estem dins del marc d'una institució que, per la seva pròpia normativa i la seva pròpia dinàmica, en unes ocasions dificulta i en d'altres impedeix que es puguin fer modificacions en qüestions de fons que dificulten el bon funcionament d'un ensenyament. Ens referim a qüestions com ara el procés de matriculació, les possibilitats de fer canvis en l'orientació de l'ensenyament, la dotació de recursos, la flexibilitat en la presa de decisions, etc.

Els impediments encara van més enllà i no tenen res a veure amb la universitat, sinó amb la normativa que regeix l'ensenyament superior. Aquesta situació fa que siguin moltes les dificultats amb què es troben els centres quan volen fer modificacions. Com a exemple podríem esmentar la impossibilitat de modificar o canviar les assignatures troncal que ofereixen els ensenyaments.

Per tot això proposem:

5.1.1. Fer propostes de millora dels processos de gestió.

5.1.2. Sol·licitar a les instàncies corresponents que es replantegin algunes normes de funcionament, tot i que som conscients que moltes d'aquestes no estan al nostre abast.

5.1.3. Organitzar una xarxa entre la universitat i el sector professional que defineixi quina hauria de ser la polivalència d'aquest ensenyament.

5.1.4. Demanar els recursos necessaris a les instàncies que correspongui.

5.2. Sobre el programa de formació (plans d'estudis i desenvolupament de l'ensenyament)

No podem oblidar els canvis que s'estan produint en el nostre context immediat, concretament a la Unió Europea. Volem fer referència a les discussions que estan mantenint els diferents centres europeus que formen educadors i educadores socials, per la qual cosa hem de fer un esment obligat a:

- La formació en competències que preparin l'alumnat per a la societat canviant en la qual viuen.
- La construcció d'estructures més flexibles que permetin introduir nous continguts, tenint en compte el context i prenent en consideració el ritme de l'alumnat i la seva participació en el seu propi procés d'aprenentatge.
- L'equiparació de la formació a les tendències europees.

5.2.1. Objectius de la titulació

Els objectius que es van definir a l'inici de la diplomatura en Educació Social són prou amplis, de manera que alguns encara tenen validesa. De tota manera, creiem que per determinar-ne la forma és necessari fer-ne una redefinició, ja que en el context hi ha qüestions que han canviat i els nous temps requereixen que fem una reorientació de quina ha de ser la direcció que ha de prendre aquest ensenyament.

5.2.1.1. Redefinir els objectius de l'ensenyament.

5.2.2. Estructura del Pla d'estudis

En l'actualitat, l'ensenyament està estructurat en assignatures obligatòries, assignatures optatives i assignatures de lliure elecció que s'organitzen en semestres. Creiem que s'ha de valorar com es poden establir interrelacions entre les assignatures de manera que puguem fer accions conjuntes i treballs coordinats aprofitant la part pràctica de les assignatures obligatòries i fer un replantejament de les assignatures optatives i les assignatures de lliure elecció. S'hauria d'intentar reduir l'estrès que genera el fet d'haver d'assolir els coneixements en poc temps i amb tanta compartimentació, ja que això fa que calgui fer força treballs i tasques al mateix temps.

5.2.2.1. Introduir canvis de semestre en funció de les possibilitats d'aglutinar continguts.

5.2.2.2. Introduir nous continguts.

5.2.2.3. Reorganitzar els crèdits pràctics.

5.2.2.4. Desenvolupar la figura del coordinador de crèdits pràctics de les assignatures teòriques obligatòries.

5.2.2.5. Possibilitar certs itineraris d'especialització mitjançant les assignatures optatives, cosa que implica una revisió de l'optativitat actual.

5.2.3. Obligatorietat

Dins aquest apartat ens trobem amb assignatures troncal, amb assignatures obligatòries i amb el Pràcticum. Es produeixen situacions que creiem que s'haurien de poder corregir, cosa que no sempre és fàcil. Per exemple, que assignatures com ara Pedagogia Social o Política i Economia Social, entre d'altres, siguin obligatòries d'universitat però no troncal; que els descriptors siguin massa amplis i es doni peu a que es produeixin duplicitats o buits en la formació; que l'assignació de la docència es faci a molts departaments...

Nosaltres ens plantegem fer alguna millora, atesa la dificultat de poder fer canvis de fons, per això ens proposem

5.2.3.1. Revisar els continguts de les assignatures obligatòries.

5.2.3.2. Organitzar trobades mixtes entre professorat i professionals per tal de poder reflexionar i intercanviar coneixements en relació amb l'evolució dels contextos d'acció d'aquests professionals.

5.2.4. *Optativitat i lliure elecció*

Tot i les dificultats que comporten les revisions i els problemes que suposen els canvis per a una estructura com la nostra, creiem que ha arribat el moment de fer un replantejament de l'oferta d'assignatures optatives i de lliure elecció. Per poder garantir la qualitat de l'ensenyament i, al mateix temps, d'acord amb la formació que volem donar als nostres alumnes, ens proposem dur a terme les accions següents:

5.2.4.1. Definir quin o quins són els objectius que han d'acomplir la nostra optativitat i la nostra lliure elecció.

5.2.4.2. Analitzar si l'optativitat i la lliure elecció donen resposta a aquests objectius.

5.2.4.3. Crear mecanismes que permetin la revisió i la renovació de l'optativitat i la lliure elecció.

5.2.4.4. Plantejar els canvis necessaris, tornant a formular o a organitzar l'oferta.

5.2.5. La dimensió pràctica

Quan diem *dimensió pràctica* volem referir-nos a dues qüestions que componen la pràctica del nostre alumnat: d'una banda, el Pràcticum i, de l'altra, els crèdits pràctics de les assignatures teòriques. Ambdues són fonamentals per a la formació dels diplomats en Educació social.

Volem recordar que el nostre és un ensenyament de primer cicle que ha d'habilitar per a l'acció. És una diplomatura que ha de dotar l'alumnat de competències per a l'anàlisi, el diagnòstic i l'avaluació, i que també ha de permetre desenvolupar tot un seguit d'habilitats i de competències específiques per a l'acció. Aquesta necessitat de formar globalment per a la reflexió i l'acció fa necessària una bona coordinació d'ambdós aspectes. Hem de tenir en compte que, com que es tracta d'una diplomatura generalista que prepara per a camps molt diversos, la complexitat és elevada.

Ambdós eixos d'aquesta dimensió —el Pràcticum i els crèdits pràctics— tenen la funció de servir com a nucli per articular els diversos continguts que s'han anat assolint de manera teòrica en l'ensenyament. Tanmateix, aquests serveixen, entre d'altres coses, per posar-se en contacte amb la professió, per tal que l'alumnat detecti quines són les seves necessitats i les seves mancances i avaluï els aspectes que cal reforçar o millorar i aquells que li permetran aconseguir una certa especialització.

5.2.5.1. Definir quines són les competències bàsiques per a l'acció.

5.2.5.2. Reestructurar el Pràcticum en funció de les competències detectades.

5.2.5.3. Seleccionar de manera més acurada els centres de pràctiques i fer-ne un seguiment.

5.2.5.4. Articular els crèdits pràctics amb aspectes específics del Pràcticum.

5.2.5.5. Immergir l'alumnat en el centre de pràctiques.

5.2.5.6. Articular els tutors d'itinerari curricular (TIC) amb el Pràcticum, per tal d'afavorir l'equilibri entre la formació generalista i l'especialització.

5.2.6. Planificació de la docència

En un entorn com el nostre i en una situació com l'actual, on sembla que l'única cosa que no canvia és la idea que vivim en una societat en canvi constant, la planificació es complica. Avui parlem constantment de la necessitat de donar flexibilitat i un cert temps a les persones per tal que els sigui possible desenvolupar processos que les ajudin a assimilar el canvi. Parlem de participació de les persones implicades com a motors del seu propi procés formatiu..., però què ens passa a l'hora de concretar això en la praxi diària? Això és una cosa que no tenim resolta: ni som tan flexibles, ni tenim temps, i els nivells de participació de les persones implicades són molt baixos.

Al mateix temps, tenim dos grans handicaps a l'hora de planificar la docència: d'una banda, el fet que el professorat imparteixi docència en diversos ensenyaments, cosa que dificulta la confecció d'horaris, i, de l'altra, la manca d'espais propis adequats a les necessitats dels ensenyaments. Per això caldria:

5.2.6.1. Avançar el procés de planificació de la docència, de manera que es pugui saber amb temps suficient amb quin professorat es comptarà.

5.2.6.2. Aconseguir la implicació dels departaments a l'hora de planificar la docència, garantint un professorat especialitzat en el camp social.

5.2.6.3. **Tenir** el còmput total de crèdits per poder donar una oferta de totes aquelles activitats previstes (coordinació del Pràcticum, supervisió del Pràcticum, TIC, tutors de grup...).

5.2.6.4. Oferir espais per a la coordinació i l'intercanvi d'informació entre el professorat.

5.2.6.5. Introduir formes alternatives a les actuals, com ara treballar diverses assignatures mitjançant projectes, possibilitar de fer assignatures semipresencials...

5.2.6.6. Introduir en la planificació dues activitats que en l'actualitat es fan de manera puntual a l'inici del primer curs i al final del tercer: l'acolliment de l'alumnat nouvingut i l'orientació per a la inserció professional —activitat per als alumnes de tercer que es fa en dues jornades al final de curs.

Algunes de les qüestions que voldríem millorar són: el tema de les franges horàries i el de buscar estratègies de rotació de les assignatures optatives de manera que tothom tingui la possibilitat de poder assistir a qualsevol de les assignatures ofertes.

5.2.6.7. Distribuir les assignatures en franges horàries d'assignatures obligatòries i assignatures optatives.

5.2.6.8. Fer blocs d'assignatures optatives que puguin alternar-se d'un any a un altre en diferents franges horàries.

5.2.7. Plans docents

Un dels instruments més operatius per poder concretar i dur a terme canvis en el programa de formació són els plans docents, que haurien de permetre introduir nous continguts i haurien d'aportar flexibilitat a la formació **a partir de la inclusió de les tecnologies de la comunicació.**

5.2.7.1. Incloure Internet en l'elaboració dels continguts i **com a** possibilitat de participació d'altres agents.

5.2.7.2. Introduir aspectes nous en funció de la revisió de continguts i de les aportacions del món professional.

5.2.7.3. Promoure la coordinació de matèries interrelacionades.

5.2.7.4. Impulsar comissions de docència i coordinar-se amb les que han començat a desenvolupar-se en el si dels departaments.

5.2.7.5. Introduir alguns aspectes relacionats amb l'obertura cap a Europa.

5.2.7.6. Fomentar la utilització, de manera flexible i dinàmica, dels dossiers electrònics com a element d'informació, de metodologia docent i de discussió.

5.2.8. Treball de l'alumnat

Cada cop més es parla més de la importància de la participació de l'alumnat en el seu procés de formació. També es fan referències constants a la necessitat de tenir en compte la diversitat i formar persones segons els seus ritmes i perfils diferenciats. D'altra banda, sembla també que cada vegada es fa més necessari formar persones autònomes que sàpiguen com buscar i tractar la informació i que es responsabilitzin de la seva formació.

En aquest marc, hem pensat que hauríem de començar a plantejar-nos diverses qüestions, algunes de les quals ja han anat apareixent anteriorment, com ara el tema d'introduir algunes assignatures semipresencials, però hauríem d'anar un pas més enllà:

5.2.8.1. Definir les competències necessàries que hauria de tenir un educador social i definir com s'haurien d'avaluar.

5.2.8.2. Tutoritzar els processos d'aprenentatge replantejant les classes presencials tradicionals.

5.2.8.3. Permetre la participació de l'alumnat en la decisió de la metodologia que cal emprar a l'aula.

5.2.9. L'acció tutorial

Tal com ja hem referit en el punt 2.1.2., en la diplomatura en Educació Social els itineraris curriculars són pràcticament inexistents, de manera que només podem parlar d'un cert aprofundiment en alguna àrea a partir del Pràcticum. Per aquest motiu, hem plantejat tornar a definir la figura d'itinerari curricular i vincular-la al Pràcticum, ja que creiem que se li podrien donar un sentit i una orientació més adequats.

Plantejar a l'alumnat com pot organitzar els seus itineraris curriculars a partir del Pràcticum.

5.2.9.1. Garantir que es cobreixin els crèdits **per les** TIC (tutories itinerari curricular).

5.2.9.2. Redefinir la figura de tutor/a i dotar-la de contingut.

5.2.9.3. Vincular la TIC al Pràcticum.

5.3. Els actors en el pla de formació

5.3.1. *L'alumnat*

Sense alumnat no hi hauria pla de formació, de manera que aquell és una peça fonamental dins de la universitat. És cert que cada cop més l'alumnat arriba a la universitat amb expectatives diferents a les que tenia fins ara, ja que espera una formació que li permeti una inserció professional. En el nostre cas, ens trobem amb un alumnat que fa moltes activitats i que, per tant, no passa gaire temps al campus ni participa gaire, també perquè tampoc hi ha un horari flexible que li permeti participar.

5.3.1.1. Tenir en compte les expectatives de l'alumnat i actualitzar la formació.

5.3.1.2. Desenvolupar estratègies per afavorir la participació de l'alumnat.

5.3.1.3. Repensar l'organització de l'ensenyament per tal d'afavorir l'existència d'espais d'interrelació amb l'alumnat.

5.3.2. *El professorat, eix vertebrador de la formació*

És fonamental tenir en consideració el professorat, ja que aquest és la peça clau en la formació del nostre alumnat. Per tant, pensem que una qüestió bàsica és comptar amb el professorat necessari per dur a terme totes aquelles tasques necessàries per a la formació i la recerca en el camp de l'educació social. Però això no sempre és així, cosa que dificulta que els equips de treball es puguin consolidar. També pensem que, atès que el camp d'actuació dels educadors i les educadores socials és força ampli i està en constant transformació, és del tot imprescindible augmentar les relacions amb el món professional i afavorir l'existència d'espais comuns de reflexió i d'intercanvi entre el professorat i els professionals en el camp d'acció de l'educació social.

5.3.2.1. Augmentar la quantitat de professorat que coneix el camp d'actuació de l'educador social.

5.3.2.2. Aconseguir professorat que tingui gran part de la seva càrrega docent en la diplomatura i desenvolupi tasques de supervisió, tutories d'itinerari curricular, etc.

5.3.2.3. Organitzar espais de coordinació dels continguts de la diplomatura.

5.3.2.4. Organitzar trobades mixtes entre professorat i professionals per tal de poder reflexionar i intercanviar coneixements en relació amb l'evolució dels contextos d'acció d'aquests professionals.

5.3.2.5. Afavorir la recerca per tal de poder adequar la diplomatura a la realitat social, amb la introducció de continguts de forma transversal o bé amb el replantejament de l'oferta d'assignatures optatives o de lliure elecció.

5.3.3. *Relació amb els departaments*

A l'hora d'organitzar la docència per tal de poder millorar la qualitat d'aquesta i **afavorir els espais de trobada**, és imprescindible desenvolupar accions orientades a millorar les relacions amb els departaments implicats en la docència.

5.3.3.1. Desenvolupar estratègies de comunicació i millora de les relacions entre els departaments i el Consell d'Estudis.

5.3.3.2. Apropar-se a les comissions de docència creades en alguns departaments per tal de definir les necessitats de l'ensenyament i les maneres de donar resposta a aquestes necessitats.

5.3.3.1. Promoure l'organització conjunta d'activitats de formació, seminaris i jornades d'interès acadèmic i professional.

5.3.4. *El Consell d'Estudis*

El Consell d'Estudis, compost per professorat i alumnat, té com a activitats prioritàries, entre d'altres, vetllar per la coherència de l'ensenyament i organitzar la docència.

La complexitat dels canvis que es volen anar introduint, així com algunes activitats que s'assumeixen cada cop més des del Consell, fan que es plantegin diverses tasques que caldrà desenvolupar en el futur:

5.3.4.1. Organitzar comissions de treball d'acord amb les activitats previstes.

5.3.4.2. Crear un grup encarregat de la recerca sobre els continguts de les assignatures obligatòries i fer-ne el seguiment.

5.3.4.3. Preparar el grup de recerca sobre els continguts de les assignatures optatives.

5.3.4.4. Buscar estratègies per augmentar la participació de l'alumnat.

5.3.4.5. Coordinar i supervisar l'organització dels crèdits pràctics de les assignatures teòriques per tal d'assegurar-ne la qualitat.

5.3.4.6. Cercar espais propis per a l'ensenyament i coordinar-ne la utilització.

5.3.4.7. Desenvolupar estratègies per tal d'assegurar la qualitat en tot l'ensenyament.

5.3.4.8. Crear un instrument d'avaluació per als supervisors del Pràcticum.

5.3.4.9. Propiciar que es facin reunions de coordinació i d'intercanvi entre el professorat i entre el professorat i els professionals per tal de definir els objectius i els continguts de la formació.

5.3.5. La Facultat

La Facultat, com a òrgan al qual pertany l'ensenyament, té una responsabilitat ineludible quant a les millores que es poden dur a terme.

5.3.5.1. Facilitar la creació d'una oficina del pràcticum per tal de poder dur a terme la gestió dels convenis i millorar les relacions externes amb els centres col·laboradors.

5.3.5.2. Garantir la promoció externa de la diplomatura en Educació Social.

5.3.5.3. Vetllar per la inclusió de l'educació social en els nous espais d'intervenció.

5.3.5.4. Impulsar els canvis pertinents en la formació per tal de donar respostes a les necessitats formatives dels futurs professionals.

5.3. Les relacions externes

5.4.1. Centres de Pràcticum

Volem *dimensionar* les relacions amb els centres de Pràcticum i ampliar la col·laboració amb aquests. Pensem que és important tenir en compte els centres que imparteixen formació al nostre alumnat i que ens permeten estar en contacte directe amb la realitat en la qual hem d'intervenir.

5.4.1.1. Millorar els canals de coordinació.

5.4.1.2. Crear un fòrum de relació i d'intercanvi de coneixements.

5.4.1.3. Reduir el nombre de centres i diversificar l'oferta, per tal de poder augmentar la qualitat de les relacions.

5.4.2. Relacions institucionals

Col·legi d'Educaadores i d'Educaadors Socials de Catalunya (CEESC)

El procés iniciat amb el col·legi professional ha estat força positiu i creiem que hem de continuar en la mateixa línia, desenvolupant els mecanismes que ens permetin treballar de manera coordinada en certs moments i de manera conjunta en d'altres.

5.4.2.1. Signar un conveni de col·laboració.

5.4.2.2. Determinar accions i actes periòdics per desenvolupar conjuntament.

5.4.2.3. Dissenyar conjuntament un curs per a l'homologació dels educadors habilitats **procedents del antic centre de formació Flor de Maig** i de les escoles de Navarra i de Girona, quan aparegui el decret corresponent.

5.4.2.4. Dissenyar la formació contínua per als professionals de l'educació social.

5.4.3. Servei de Relacions Internacionals i Cooperació

Cada cop més, les relacions amb altres institucions, i especialment amb institucions de països de la Unió Europea, són necessàries i enriquidores, ja que, com sabem tots, hem de formar part d'un espai europeu comú on la lliure circulació de persones (i treballadors i treballadores) hauria de ser possible d'aquí a poc temps. A més, hi ha la voluntat d'harmonitzar les formacions i d'acreditar els centres formatius.

D'altra banda, el Servei de Relacions Internacionals i Cooperació inclou la possibilitat de treballar en d'altres països fora del marc de la Unió Europea i, especialment, en països del Tercer Món.

5.4.3.1. Concretar les possibilitats de treball amb el Servei de Relacions Internacionals i de Cooperació de la Facultat.

5.4.3.2. Buscar finançament per dur a terme les activitats de cooperació.

5.4.3.3. Augmentar els contactes internacionals i millorar la qualitat d'aquests en el camp de l'educació social.

5.4.3.4. Augmentar el nombre d'alumnes que poden gaudir de beques Erasmus.

5.4.3.5. Possibilitar i afavorir l'intercanvi de professorat.

5.4.4. *Altres relacions*

Volem referir-nos, en aquest punt, a les relacions amb l'Administració i amb la societat en general que ens permeten anar incorporant nous perfils professionals, **com poden ser** la mediació familiar, la mediació escolar, la gestió del conflicte, la violència domèstica ... i anar redefinint els nous espais d'actuació.

5.4.4.1. Establir convenis de col·laboració per tal de dur a terme la recerca sobre els canvis que s'estan produint.

5.4.4.2. Crear una xarxa que inclogui la Universitat, l'Administració i la societat civil, per tal de poder detectar les necessitats de formació dels professionals en els nous espais.

5.5. Espais i instal·lacions

Queda molt per fer en el tema dels espais, que tots sabem que són escassos. Hi ha mancances quant a infraestructura, tecnologies i, sobretot, la possibilitat de tenir espais que permetin la identificació dels centres i els ensenyaments. Està bé tenir espais globals comuns, però no podem oblidar la importància d'allò local, atès que és en allò que ens és proper i local on es produeix la participació. En aquest apartat no direm res més, ja que pensem que aquesta és una tasca que s'ha de desenvolupar des del centre, i no des dels ensenyaments.

ANNEX

Propostes de millora per a l'ensenyament d'Educació Social

Propostes de millora per a l'ensenyament d'Educació Social

Apartat	Punts febles	Propostes de millora	Responsable	Prioritat
1. Context institucional	1.1. ♦ Manca de flexibilitat i d'agilitat en els processos de gestió per poder dur a terme canvis en el context immediat.	1.1. ♦ Fer propostes de millora dels processos de gestió.	Universitat de Barcelona Facultat de Pedagogia Divisió V	1
	1.2. ♦ Normativa rígida i centralitzada que no permet dur a terme canvis a nivell local.	1.2. ♦ Sol·licitar a les instàncies corresponents que es replantegin algunes normes de funcionament, tot i que som conscients que moltes d'aquestes no estan al nostre abast.	Universitat de Barcelona Facultat de Pedagogia Divisió V Consell d'Estudis	2
	1.3. ♦ Manca de definició de que entenem perr la polivalència del diplomant en Educació Social.	1.3. ♦ Organitzar una xarxa Universitat–sector professional que defineixi la polivalència del nostre ensenyament.	Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis	1
	1.4. ♦ Necessitat de tenir més recursos per poder actualitzar la titulació a la realitat del context social.	1.4. ♦ Demanar els recursos necessaris a les instàncies corresponents.	Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis	1
2. Objectius i planificació de la titulació	2.1. ♦ Poca claredat en la definició de quina hauria de ser la formació inicial del professional de l'educació social i quins continguts s'haurien d'impartir.	2.1. ♦ Crear un grup encarregat de la recerca sobre els continguts de les assignatures obligatòries i fer-ne el seguiment. ♦ Definir quin o quins són els objectius que han d'acomplir la nostra optativitat i la nostra lliure elecció.	Consell d'Estudis Departaments Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Departaments	1 1
	2.2.	2.2.		

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Necessitat d'actualització dels objectius d'aquesta formació tenint en compte els canvis produïts en l'entorn. <p>2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Tensió no resolta entre formació generalista i especialització. <p>2.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Manca de recursos humans i econòmics per poder assolir el nivell de formació desitjat. <p>2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Desconeixement de quin serà el professorat assignat a la docència i del perfil d'aquest. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Propiciar que es facin reunions de coordinació i d'intercanvi entre el professorat i entre el professorat i els professionals per tal de definir els objectius i els continguts de la formació. ◆ Preparar el grup de recerca sobre els continguts de les assignatures optatives. <p>2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Possibilitar itineraris d'especialització mitjançant les assignatures optatives, cosa que implica fer una revisió de l'optativitat actual. <p>2.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Reivindicar els recursos necessaris i optimitzar els existents. <p>2.5.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Impulsar les comissions de docència que han començat a desenvolupar-se en el si dels departaments i coordinar-se amb aquestes. 	<p>Consell d'Estudis Departaments</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Facultat de Pedagogia Divisió V</p> <p>Consell d'Estudis Departaments</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>2</p>
<p>3. Pla d'estudis</p>	<p>3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Revisió de continguts no realitzada amb profunditat i manca d'una bona coordinació de programes. 	<p>3.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Organitzar trobades mixtes amb professorat i amb professionals per tal de poder intercanviar coneixements i reflexionar sobre aquests en relació amb l'evolució dels contextos d'acció d'aquests professionals. ◆ Promoure la coordinació de matèries relacionades entre si. ◆ Organitzar espais de coordinació dels 	<p>Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia</p> <p>Consell d'Estudis</p>	<p>1</p> <p>1</p>

	<p>3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Manca d'assignatures que aprofundeixin la realitat institucional i administrativa dels educadors i les educadores socials. <p>3.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Optatives poc adequades a les necessitats dels professionals de l'educació social i al context social. 	<p>continguts de la diplomatura.</p> <p>3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Introduir nous aspectes en funció de la revisió dels continguts i de les aportacions dels professionals. <p>3.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Definir quin o quins són els objectius que han d'acomplir la nostra optativitat i la nostra lliure elecció. ◆ Analitzar si l'optativitat i la lliure elecció donen resposta a aquests objectius. ◆ Crear mecanismes que permetin la revisió i la renovació de l'optativitat i la lliure elecció. ◆ Plantejar els canvis necessaris, tornant a formular o a organitzar l'oferta. 	<p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia</p> <p>Consell d'Estudis</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
4. Desenvolupament de l'ensenyament	<p>4.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Dificultats d'articulació dels crèdits teòrics i pràctics. <p>4.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Efectes perversos de la 	<p>4.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Reorganitzar els crèdits pràctics. ◆ Desenvolupar la figura del coordinador dels crèdits pràctics de les assignatures teòriques obligatòries. ◆ Proposar fer treballs pràctics comuns a diverses assignatures. <p>4.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Introduir canvis de semestre en funció de les 	<p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p>

	semestralització: estrès, manca de temps per assolir continguts, elaboració de molts treballs en poc temps...	possibilitats d'aglutinar continguts. ♦ Proposar fer treballs pràctics comuns a diverses assignatures. ♦ Intentar desenvolupar petits projectes per tal de posar en pràctica els coneixements adquirits.	Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum	2 2 3
	4.3. ♦ Grups massa grans a causa de la manca de professorat per fer tres grups.	4.3. ♦ Descongestionar els grups oferint un grup més.	Divisió V Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia	2
	4.4. ♦ Grups descompensats: hi ha més demanda de matí que de tarda.	4.4. ♦ Demanar la docència necessària, als departaments o a qui procedeixi per poder obrir un grup més de matí.	Consell d'Estudis	2
	4.5. ♦ Desequilibri entre la demanda de feina de les diferents assignatures i el nombre de crèdits.	4.5. ♦ Tutoritzar els processos d'aprenentatge replantejant les classes presencials tradicionals. ♦ Afavorir la coordinació entre el professorat.	Consell d'Estudis Comissió de Tutories Consell d'Estudis	2 1
	4.6. ♦ Poc ús de les tutories per part dels estudiants.	4.6. ♦ Fomentar l'ús de les tutories oferint un seguiment dels treballs.	Consell d'Estudis Comissió de Tutories	2
	4.7. ♦ Baix nivell de participació en les activitats organitzades.	4.7. ♦ Proposar la participació de l'alumnat en el disseny de les activitats.	Consell d'Estudis	1
5. Alumnat	5.1.	5.1.		

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Escassa participació en les activitats organitzades per la Universitat, la Facultat i el Consell d'Estudis. <p>5.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Poca mobilitat nacional i internacional. <p>5.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Descens de l'accés de persones majors de 25 anys. <p>5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Dispersió i falta d'informació sobre els serveis que ofereixen el Campus i la Universitat. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dinamitzar els grups d'estudiants. <p>5.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Millorar els serveis d'informació a fi que l'alumnat conegui els ajuts de mobilitat existents. ◆ Sol·licitar una millora de la quantia de les beques internacionals. <p>5.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Revisar les vies i possibilitats d'accés de l'alumnat major de 25 anys. <p>5.4.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Estructurar l'acollida de l'alumnat i fer-la més pausada i espaiada, a fi que es pugui digerir tota la informació. ◆ Sol·licitar que els serveis es concentrin en un espai comú. 	<p>Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia</p> <p>Consell d'Estudis Servei de Relacions Internacionals i Coop.</p> <p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Servei de Relacions Internacionals i Coop.</p> <p>Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia</p> <p>Consell d'Estudis Facultat de Pedagogia SOU</p> <p>Consell d'Estudis Divisió V</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>3</p>
6. Professorat i PAS	<p>6.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Greuge comparatiu amb d'altres ensenyaments de la Divisió respecte a la ràtio alumne/professor en el Pràcticum. <p>6.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ No-adequació, en ocasions, del professorat supervisor del Pràcticum al perfil adequat. 	<p>6.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Reorganitzar el Pràcticum. ◆ Aconseguir el professorat necessari per desenvolupar un pràcticum de qualitat. <p>6.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Definir el perfil del professorat del Pràcticum. ◆ Proposar als departaments que assignin 	<p>Coordinació del Pràcticum</p> <p>Consell d'Estudis Departaments Divisió V</p> <p>Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p>

	<p>6.3. ◆ Poca valoració de la docència.</p> <p>6.4. ◆ Plantilla de professorat assignat a Educació Social insuficient per poder oferir un ensenyament de qualitat.</p> <p>6.5. ◆ Plantilla de PAS isuficient i descompensada.</p>	<p>professorat amb el perfil necessari per al bon desenvolupament del Pràcticum o que convoquin places en cas que el professorat no tingui el perfil demanat.</p> <p>6.3. ◆ Desenvolupar polítiques per incentivar el professorat.</p> <p>6.4. ◆ Assignar el professorat necessari.</p> <p>6.5. ◆ Ampliar la plantilla fins a cobrir les necessitats.</p>	<p>Consell d'Estudis</p> <p>Departaments Divisió V</p> <p>Divisió V Facultat de Pedagogia</p> <p>Departaments Divisió V</p> <p>Divisió V Vicegerència</p>	<p>2</p>
7. Instal·lacions i serveis	<p>7.1. ◆ Recursos informàtics insuficients a les aules d'informàtica. També es considera que a les aules de les assignatures obligatòries hi hauria d'haver un ordinador amb connexió a Internet.</p> <p>7.2. ◆ Deficiències de climatització a les aules.</p> <p>7.3. ◆ Falten espais on l'alumnat pugui reunir-se.</p> <p>7.4.</p>	<p>7.1. ◆ Fer un estudi de les necessitats reals de l'ensenyament.</p> <p>◆ Sol·licitar els recursos a qui correspongui.</p> <p>7.2./7.3./7.4. ◆ Formalitzar les peticions.</p>	<p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Aules especials insuficients (psicomotricitat, gimnàs) . 			
8. Relacions externes	<p>8.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Dedicació insuficient i dificultats en les relacions amb els centres, serveis i institucions que reben alumnat en pràctiques. <p>8.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Relacions amb el col·legi professional poc definides. <p>8.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Existència de pocs recursos per millorar les relacions internacionals. 	<p>8.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Dimensionar</i> les relacions amb els centres de Pràcticum i ampliar la col·laboració. ◆ Millorar els canals de coordinació amb els centres. ◆ Crear un fòrum de relació i d'intercanvi de coneixements amb els centres de Pràcticum. ◆ Reduir el nombre de centres i diversificar l'oferta per, així, poder augmentar la qualitat de les relacions entre el món professional i el món acadèmic. <p>8.2. Relacions amb el col·legi professional:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Signar un conveni de col·laboració. ◆ Determinar les accions i els actes periòdics per desenvolupar-los conjuntament. <p>8.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Estudiar les possibilitats d'aconseguir recursos per poder desenvolupar les relacions amb d'altres institucions. 	<p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum</p> <p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum</p> <p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum</p> <p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum</p> <p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis Coordinació del Pràcticum</p> <p>Facultat de Pedagogia Consell d'Estudis</p> <p>Consell d'Estudis Servei de Relacions Internacionals i Coop.</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2</p>